ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5702 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21/3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1904 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 24 ՇԱԱԲԱՆ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5702

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամաննօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փաստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
[illegible] Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Սաւագուեցաւ վերջապէս այն լուրը թէ Միացեալ Նահանգաց նախագահ Պ. Ռուզվելթ որոշած է խաղաղութեան նոր դեսպանախորհուրդ մը գումարել, մասնաւորապէս քննելու համար ներկայ ռուսաճապոնեան պատերազմին առաջքն առնելու միջոցները։ Այս դեսպանախորհուրդին պիտի հրաւիրուին ո՛չ միայն Լահէյի դեսպանախորհուրդին մասնակցող տէրութիւնները, այլ եւ Ամերիկայի լատինացեղ չորս պետութիւնները, որոնք փափաք յայտնած են ներկայացուցիչ ունենալ գումարելի դեսպանախորհուրդին մէջ։ Պ. Ռուզվելթի կարծիքը այն է որ եթէ կարելի չըլլայ իսկ ներկայ պատերազմին առաջքն առնել այդ դեսպանախորհուրդով, գոնէ կարելի պիտի ըլլայ կանոններ դնել պատերազմական մաքսանենգութեան նկատմամբ, չէզոքներու վաճառականութիւնը եւ իրաւունքը պաշտպանելու համար ծովու վրայ։ Աս ալ բան մըն է եւ առաջքը կ'առնէ շատ մը կնճիռներու, որոնք գրեթէ միշտ ծնունդ կ'առնեն այդ կանոններուն վճռապէս որոշուած եւ հաստատուած չըլլալուն երեսէն։ Աս է պատճառը որ երկու որ եւ է տէրութիւններու միջեւ պատերազմ ծագած ատեն՝ միւս բոլոր տէրութիւններն ալ չէզոքութիւն յայտարարելով հանդերձ՝ տագնապի կը մատնուին, եւ միշտ երկիւղի մէջ կ'ըլլան թէ մի՛ գուցէ գործերը այնպիսի կերպարանք մը առնեն որ իրենք ալ ստիպուին զէնքի դիմել։ Ասոր ի հաստատութիւն կը յիշուի անշուշտ թէ նոյն իսկ ներկայ պատերազմին առթիւ քանի՛ քանի՛ անգամներ այդպիսի պատճառներ ծագեցան, որոնք կրնային պատերազմի դրդիչ ըլլալ, եթէ մասնաւոր տրամադրութիւն չի կենար հաշտարար կարգադրութեամբ խնդիրը վերջացնելու։ Սկսեալ Մալաքքա շոգենաւին գրաւումէն մինչեւ Հիւսիսային ծովու միջադէպը՝ օրինակներ որքան բազմաթիւ այնքան թարմ են այդպիսի առիթներ յիշեցնող։

Հետեւապէս եթէ Պ. Ռուզվելթի նախաձեռնութեամբ գումարելի նոր Դեսպանախորհուրդը յաջողի վերջնապէս հաստատուն հիմերու վրայ դնել չէզոքներու իրաւունքը, այլ եւս կասկած չմնար թէ որ եւ է մասնաւոր պատերազմ կրնայ ընդհանուր պատերազմի փոխուիլ, կամ միայն երկուքին միջեւ մղուող պատերազմ մը տարածուիլ երկուքէ աւելի տէրութիւններու ալ միջեւ։

Կը մնայ հիմա տեսնել թէ տէրութիւնները ի՛նչ ընդունելութիւն պիտի ընեն Պ. Ռուզվելթի հրաւէրին, եւ թէ ի՛նչպէս պիտի ներկայանան այդ դեսպանախորհուրդին Ռուսիա եւ Ճափոն։ Իսկ եթէ անոնք դուրս մնան, ի՛նչպէս կարելի պիտի ըլլայ ալ այնպիսի որոշումներ, որոնց գործադրելիութիւնը նախ եւ առաջ անոնց հաւանութենէն կախում պիտի ունենայ, քանի որ ներկայիս մէջ պատերազմողը անոնք են։ Բնականաբար անոնք իրենց արժանապատուութեան դէմ պիտի համարին հաւանիլ որ եւ է որոշումի որ իրենց բացակայութեանը տրուած է։ Իսկ եթէ ենթադրուի թէ տէրութիւնները փոյթ չպիտի ընեն ո՛չ անոնց ներկայութեան եւ ո՛չ հաւանութեանը, բան կ'ըլլայ թէ հարկադրիչ կերպով պիտի յանձնարարեն անոնց ընդունիլ դեսպանախորհուրդին որոշումները եւ յարգելով գործադրել։ Դժուար չէ գուշակել այս կերպ վարմունքի մը անպատեհութիւնը, զի եթէ մէկը կամ միւսը չընդունի ու չգործադրէ տրուած որոշումը, հետեւանքը ի՛նչ պիտի ըլլայ։ Միւս բոլոր տէրութիւնները պիտի միանա՞ն բռնի կերպով պարտաւորցնելու հակառակող տէրութիւնը որպէս զի համակերպի դեսպանախորհուրդին որոշմանը։ Քիչ մը նուազ հաւանական կ'երեւի այս պիսի գործողութիւն մը։ Ուրեմն յոյժ հետաքրքրական է տեսնել թէ ի՛նչ ընթացք պիտի ունենայ այդ դեսպանախորհուրդը, եթէ գումարուի։

Բայց միւս կողմէ դիտելի է թէ խաղաղութեան դեսպանախորհուրդի կարեւորութիւնը եւ օգտակարութիւնը մեծ նուիրագործում մըն ալ ստացաւ այս միջոցներս, քանի որ Անգլիա եւ Ռուսիա յանձն առին Լա Հէյի իրաւարար ատեանի վճռին ձգել Հիւսիսային ծովու միջադէպին խնդիրը, փոխանակ զէնքով վճռելու։ Երկու տէրութեանց այս հաշտասէր ընթացքը յառաջդիմական մեծ քայլ մըն է իրաւախոհութեան եւ ընդհանուր խաղաղութեան ճամբուն մէջ, որուն վրայ ամէն մարդ գոհ մնաց։ Մանաւանդ երբ նկատի առնուի թէ Անգլիա որքա՜ն մեծ դիւրութիւն ունէր իր ծովը անպայման կերպով քալեցնելու, քանի որ այնքան մարտանաւեր շարժման մէջ դրաւ, որոնք կայծակի արագութեամբ կրնային լմնցնել ռուսական տորմիղին գործը, ինքնին դիւրաւ կը հասկցուի թէ յանուն մարդասիրութեան եւ խաղաղասիրութեան գործելու համար էր որ յանձն առաւ իրաւարար ատեանի մը յանձնել խնդիրը։

Գործին այդ ելքը ունենալուն մէջ ֆրանսական դիւանագիտութիւնը պզտիկ գործ տեսած չ'երեւիր թէ՛ Լոնտոն եւ թէ Պետերբուրգ։ Անգլիոյ հասկցուցած է թէ Ռուսիոյ հետ պատերազմի մը պարագային Ֆրանսա անտարբեր չպիտի կրնար մնալ եւ չէր ուզեր իր Զինակցի օգնութեան։ Իսկ միւս կողմէ ալ Ռուսիոյ ըսած է որ եթէ յամառի եւ գոհացում չտայ Անգլիոյ, պէտք չէ որ յոյս դնէ Ֆրանսայի օգնութեանը վրայ, զի անկարելի էր այդպիսի պարագայի մը մէջ իր զինակցական պարտաւորութիւնները կատարել, նկատելով Անգլիոյ պահանջումներուն արդարութիւնը եւ չափաւորութիւնը։

Աւելորդ է ըսել թէ Անգլիա, Ֆրանսայի [illegible] վախնալով չէր որ այնքան իրաւախոհութեան գաղափարն ընդունեց, որքան Ռուսիա՝ Ֆրանսայի իրեն օգնութիւն չընելէն, եւ անտարբեր կենալէն կասկածելով էր որ փութաց յայտնել թէ պատրաստ է գոհացում տալ Անգլիոյ, երբ իրաւարար ատեանի մը միջոցաւ քննութիւն մը հաստատէ ճշմարտութիւնը։ Անգլիացիները կատարելապէս վստահ են թէ քննութիւնը իրենց ըսածները հաստատելէ զատ ուրիշ արդիւնք չպիտի ունենայ։ Ըսել է թէ վստահ են լիակատար գոհացում առնելու մասին, որուն իբր առհաւատչեայ կը համարին անգլիացի ձկնորսներու նաւերուն վրայ կրակ ընող ռուս մարտանաւերուն սպանիական ջուրերուն մէջ վար դրուիլը մինչեւ քննութեանց վերջը, որոնք քանի՛ ուշանան, այնքան Ռուսները կը վնասեն։ Իսկ որքան շուտ վերջանան, այնքան փութով գոհացում պիտի ստանան Անգլիացիները։

Ամէն պարագայի մէջ այսպիսի գոհացում մը առանց պատերազմի եւ մի միայն մարտանաւերը շարժման մէջ դնելով ձեռք բերելը մեծ յաջողութիւն է խաղաղասիրական տեսակէտով, ինչ որ աւելի կը բարձրացնէ Լա Հէյի իրաւարար ատենին արժէքը եւ կարեւորութիւնը։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՆՇՄԱՐՈՒՄՆԵՐ

ԱՇՈՒՆԻ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

Սեւեռ չիկոյ աղջիկ մը վաշի վարսերուն վէտվէտումը կը փայփայէ ամբերուն տակ՝ բուրդ ձաղկած ատեն։ Միւս հիւսկէնը քակեր ու դէմքին չիճտակումը շրջանակեր է։ Հին լաթեր է հագած. ծուրծքին կոճակները փրթած՝ արեւին նշուլանքը կոյծկլաւքի եղանակներ կը դրոշմէ ալապաստր յատակին վրայ։ Մանր պիտակումներ՝ գեղեցիկ հմայքով մը ցանցնուած, բոլը տարեց կնիկ մը տեփուրի մը հիւսուն դէզուած ձաւարը կը հինէ՝ հատուրքի ձեւով քանչելով, մէջի քարը, հողը զատելով։

Ուրիշ մը սանդուրք կ'ընէ, բուրդ գուլպաներ— մէկ էլգիմ բուրդ —երկաթ ասեղներու վրայ զարնելով. Վուշի փոլփոլանքը ատկէ կը սկսի պաղիլ, կատուն կը թափի վար ու օսղինք՝ ազամներու մէջ կծկուած, լռած կը մնայ։

Առաստաղ մը վրայ, կեղեւած դդումի երիզային շերտեր կը կանծրին, մինչեւ որ խրխուտ ըլլան։ Կարմիր-կանանչ պղպեղի սպիտակներ, լարանով մը իրարու ագուցուած, շղթայուած, փտուած, արեւին տակ կը ամփին, կը փոթփոթին։

Ինմ՛ մէկուկէս օրերուգրներ։ Նըկուզի՛ն ալ երկաթը զուրսէրն են։ Պզտիկը մաշեր է իր թարմ. նորուկ, յօնաց կնոջ զոյգ մը որբեր թաղելով. մեծը հա՛ն է դեռ. կի՛նը մեծցուցած է զաւկըներ, չնորհքո՛վ աղջկներ, մօրկան՛ն զօրովիզը։

Աղջիկն մէջ խուրխիյուած, մազերը թեղծատած, աթառին հէնքը կը չինէ՝ տասնամեայ՛ս իւիկուն, ուրիկներուն գէզէ՛ն, թաթե՛ն ծախելու համար, ապագայի անասայդ գանձարանին մէջ նետելով լմնցան. մանրուած խալկինծակ մը միջագող օճախին վրայ կը պճլայ։ Թէֆ-նայ (ճանկ) մը ձուար կը նետէ մէջը. վրան՝ սախ բրած կ'անցընէ։ Դպրոցէն վերադարձող ձագուկները չուրջը կը բոլորէ, աչամաթնէ, օրուան տաժանքէն պարտասած էութիւնը կ'ազնուրի առանց մօտ, առանց բզզէութիւններուն վրայ կը հծծոյ, գզալներու կափ-կափում ու . . . պղտեոցներ ալ։

Դոյլ մը, տաստաով երդիքէն վար կախուած, վարի կինը՝ մէջը կովու աղը կը թխէ, ամո՛ռ, արհեստական թրիգ [illegible] լաթի՛ն ջուրը՝ տաշ՛վ պիտի եռայ. նէ։ Անդէն խալկինին փո՛յը կը գիմանա՛, մեղ արմաւիկին ստոմած, կարծանկ, լեցուն՛ն որունք՛ին մարկացուցած՝ կ'ուխառի՛ն։

Կաղի թիթեղներ իրարու անցուած՝ բուխերիկ մը կը բաղցնեն այծերին մէջ։ Աղջամուղ կիներ՝ ապրուստին կը հանեն տակից։ Սեննակներուն մէկը՝ փանտան կը չինեն. թաղեցիները կարգով կը բացատեցնեն ու կը գործածեն. լեցածնեն՛ն պէս, ամէն տեսակ հացերէն 1-2 առջ հացեր կուտան փանտան տէրոջը։

Բոլոր հրաշալի՛ վարպետ մը ուէի. Արտաքական նուագը՝ Արաբիոյ մէջ ուսած, ակէ՛ս խմած, զարգացո՛ծ անձնաւորութիւն մը գիշերանոցին մէջ թալօրէն ծերացուած, մայրաքին կոկզութեանը մէջ հանգստանէր, զարգերու վրայ ընդոյր ընդուղմանեալ, կի՛նը դէմ՛ը կը նուագէ, խաղեր սկըթելով ատ՛ փորձ նուագէն որ հոգիս մըմըցնէ ու աչքերս մարգարտէ՛, կուտայ։ Եղանակներու վրայէն ք՛օբէն կ'սառայծէ՛։ Սիւգինաէ մըն է առած մը՝ արմէն՝ հիճազքեարին կ'անցնի. ու պեսրէքիկեարով կը վերջացնէ. «Իսթէսպի՛ն տէ կելինիմ վէրտիմ սանա» որուն հեշտալար թրթռացումը ականջիս մէջ կը բզզայ՝ ընդհատումի՛ն վերջ իսկ։ Աս ալ վերասոր, կը հարցնեմ ինքզինքիս։

Դէմը, պատուհանի մը ընդմէջէն կը նշմարուի աղջկան մը գլուխը՝ գորգի բեզկահին առջեւ. հինքին մանեածապատումը կ'երերայ՝ հանկուշտի (հանգոյց) մը նետուած պահուն, ու, քրքիթին ձայնատարումէ՛ն առաջ՝ զմուռին չեզփէն փալփլանքը կը զարնէ աչքիս։ Մեքենակա՛ն աշխատութի՛ւն մը չլայ՛ն։

Երկու-հարաւի՛ կինուած՝ երեք-երեք ձողիկներու ագուցումով, վրանին երկնցուած ուրիշ ձողիկ մը, որուն վրայէն կախուած են ապուխտի փերթեր, երշիկի աղիքներ, եւն.։ Միսին եղերը կը հալին կը դեղ՛ին, կը կարմրին արեւին հուրքէն, ազատ մը վրանին թաւալով կը կպչանացէ զանոնք, մինչեւ որ քովի կէը մաշող ծերուկը դանդաղանք չայժէ։ Բալխուրեկի պիսակներ, արաստուով իրարու կապուած, վրան ճերմակեղէն փռուած։

Դա՛ երդիքին վրայ խումբ մը կիներ են բոլորուեր, մաղել-ծուելու համար։ Աղունացուն առեր է տան մարդը, աաղ ու կռակ. Մաղերու մէջ լեցուած ցորենը՝ մասնաւոր կերպով մը կը շարժեն պտըտեցնելով, որուն մէջտեղը կը հաւաքուի յարդի շիւղեր ու հատ-կուտը կը թափի։ Անդին ուրիշ մը փայտ ծեփուռով մը կը ծածէ՝ քարը հողը զատելու համար վեր վեր նետելով. Բարուքը ծեփուռին մէջ կը կատարուի։ Խաղըցքուի համար պիտի պահուի։ Ուրիշ մըն ալ՝ հատերը կ'ընտրէ մաղէն՝ նեցքիւսը՝ վրայուքէն զատելու համար։

Այս բաներները մասնաւոր ազգականներ են, հոտ մը հացի ալխատանքէ աւելի՝ պարտականութիւն կը կատարեն. չէ՞ որ փոխադարձ է. Տան տէրը՝ կատարելու հարկինք մը կուտայ ատանց։

Խումբ մը կիներ ալ, էրիկմարդերու ընկերակցութեամբ երգեր կը քաշեն՝ մանրելով. Աղջիկ մը տուն-տիւայ, կարծաւլիկ, լեցունկեկ, մերթըման, պրկենոր դուրս ցցած, երկանք քարին վրայ նստելով կը պտըտցնէ՝ բուղը բանալու համար։

ԿԱՐՊՈ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Բժշկական այց. — Դատական արդարութիւն. — Հայրենիքներու շուրջ։

ՈՒՐՖԱ, 9 Հոկտ.

Թերթերու մէջ շատ անգամ յիշուած համար գաւառներու մէջ աւելի շոգեւոր տապարեղներ կան՝ քան մեծ քաղաքներու մէջ երբեմն, ուր կը նախընտրեն անոնք բնակիլ։

Այս ճշմարտութիւնը ապացուցանող նորանոր պարագաներ չեն պակսիր։ Երեք-չորս տարի առաջ տեղւոյս քաղաքային բժիշկը Տօքթ. Սալվաթոր, որ իր արուեստին մէջ ցուցուցած կարողութեամբ ու յաջողութեամբ ամէնազգի հասարակութեանց գնահատման ու համակրութեան արժանացած էր, այն ատեն ի ցաւ քաղաքիս հասարակութեան՝ իր պաշտօնէն ինքնակամ հրաժարեցաւ ու կայս. կառավարութենէն արտօնուեցաւ Պոլիս մեկնելու, ուր մշակեց ակնաբուժութեան մասնագիտութիւնը եւ վկայականը առնելով անցեալ տարի գնաց հաստատուիլ Հալէպի մէջ։ Տօքթ. Սալվաթօր՝ թէեւ Հալէպի մէջ իրեն դիրք մը շինած եւ յաճախորդներու տէր, բայց աւելորդ չնկատեց երկու ամսուան համար իր նախկին պաշտօնատեղին՝ Եդեսիա գալ, ուր փորձով գիտէ որ իրեն պէս շնորհքով ու բանգէտ բժշկի մը համար գործ ու վաստակ [illegible] չի պակսիր։ Նոյն յարգելի բժիշկը որոշած է ամէն տարի գէթ 2-3 ամիս Եդեսիա բնակիլ, ինչ որ օգտակար պիտի ըլլայ տեղւոյս ժողովրդեան, եւ կը հաւատանք թէ իրեն համար ալ անօգուտ չըլլար նիւթապէս։

Բայց միւս կողմէն Տօքթ. Սալվաթորի բռնած օգտակար ընթացքին հակառակ՝ շատ մը բանգէտ հայ բժիշկներ կը նախընտրեն երբեմն անգործ նստիլ Պոլսոյ կամ մեծ քաղաքներու մէջ՝ քան գաւառ երթալով օգտակար հանդիսանալ գաւառացի բժշկազուրկ դասակարգին ու իրենց քսակին։

Սխալ է բժիշկները խրտչեցնող այն գաղափարը՝ թէ գաւառներու մէջ հաստատուող կարեւոր բժիշկ մը իր վարկէն մաս մը վրայ կուտայ։ Իրականութիւնը աս է որ՝ ճշմարիտ արժանիքը իր ինքնութիւնը զգալի կ'ընէ ո՛ւր որ ալ ըլլայ, եւ երբեմն նոյն իսկ գաւառն է որ աւելի փայլ կուտայ արժանիքի տէր արուեստագէտին։ Ասոր կը վկայեն Հալէպ հաստատուած Տօքթ. Անտոնեան, Այնթապ նստող Տօքթ. Շեփըրթ՝ ու կնոջը ծանր հիւանդութեանը պատճառաւ վերջերս Եդեսիայէն Պոլիս մեկնող գաւառացի Տօքթ. Բրեդի օրինակները։

⁂

Ժամանակէ մը ի վեր բանտ գտնուող մասգործ հայ պատանի մը այս անգամ ազատ արձակուելով ջերմ շնորհակալութիւններ բրաւ Վեհ. Սուլթանին ու կայսերական արդարութեան համար։ Օսմանցի մը յարձակած ըլլալով նոյն պատանիին պատուոյն հակառակ գործելու փորձ ըրած՝ սպաննուած էր նոյն պատանիին կողմէ։ Պատանիին դէմ ամէն առաջ արձակուած վճիռը վերջերս Վճռաբեկ Ատեանի կողմէ բեկանուած ըլլալով տեղւոյս դատարանը նոր դատավարութեամբ մը ազատ արձակեց զայն։ Այդ օրը նոյն պատանիին պատւոյ նախանձախնդրութեան քաջակերպ ընթացքը տեղւոյս իսլամ եւ ոչ-իսլամ հասարակութեանց գնահատումին արժանացած էր, մանաւանդ որ բռնաբարութեան փորձ ընողը ծանօթ էր իր յոռի անցեալովը։

⁂

Վարագայ Ս. Խաչը՝ հայրենիքի դռնբացն է գաւառիս հայ համայնքին համար։ Երկու շաբաթ կ'ընէ որ անցած է Խաչի այդ առանձնայատուկ աւանդական տօնը՝ եւ ազդարարած հայրենիքի եղանակը։

Հայ ընտանիքի տակ հաւաքուած կայ հիմա. ոմանք մանչ ուրիշ փնտռելու, ոմանք աղջիկ հարսնցու, շատերն ալ տղայականներ՝ մօտերս հիմնական կարգին հպելու ստիպուած։ Ուստի, փեսայի, հարսի ու հարսնւորի պատրաստութիւններ մեծ տեղ կը բռնեն այս պահուս ընտանեկան յարկերու տակ։

Հարսնիքի այս առաջին օրերուն մէջ կատարուած պսակներէն ու ուրիշ երեւոյթներէն կը հասկցուի՝ թէ այս տարի առատ պիտի ըլլան պսակները՝ ի գոհութիւն մանաւանդ... քահանայ հայրերուն, որոնք պսակներու նուազ ըլլալու մասին՝ շատ արդար լալկանութեամբ մըն էր որ կը խօսէին։

Երբ հոգը բուսական ամառն է՝ — ու խաղողն ալ՝ ուշուտ եւ օդին սուղ չէ այս տարի, — ինչ որ ամենէն գերընտիր քաղաքականն է ամուսնական կեանքի ի բնէ հակառակ գաւառացին առջեւ լուծին տակ մտնելու, իրաւ որ Նպաստակայութեամբ առեղն է հիմա «հեղուելարդար»ն ընելու ասորինքէ ի վեր չյաւանցող հարսնիքներուն եւ անգործադրելի մնացած խօսքկապներուն, որոնք անշուշտ քիչ արամառ նաւ չէ որ պատճառուած են երկար ատեն սպասող խօսկեցեալներու։

Մեր տնկեղծ խնդակցութիւնը անոնց, որոնք պատահաւոր են օգտուելու հարսնիքի ներկայ բռնմնաւոր եղանակէն, բայց բնաւ չենք շնորհաւորեր իրենց այն փութկոտութիւնը, որով կը վերանորոգեն — ինչպէս այս անգամ — մոռցուած հարսանեկան շռայլավատ հին սովորութիւններ, որոնք թէ՛ դրամապէս եւ թէ՛ բարոյապէս վնասակար են ընտանեկան կեանքին։

Գ. Կ. Ո.

ԾԱՂԻԿՈՎ ԴԱՍԵՐ

ՇԱՀՈՔՐԱՄ, ՇՈՒՇԱՆ, ԱՆՄՈՌՈՒԿ, ՑԱՔՈՒԿ

Պարտիզպան մը, իր ծաղկոցին մէջ, չքնաղ շահոքրամ մը մշակած էր, որուն վառվռուն թոյրն ու անուշիկ բոյրը՝ կը զմայլեցնէին բոլոր աշխարհ։

Օր մը, բարձրատրեան պարոն մը ու տիկինը պարտէզ մտան. սկսան ծաղիկը դիտել։ Պարոնը ըսաւ.

— Այս շահոքրամին գոյները նշանաւոր բան մը ունենալ չեն թուիր ինծի. [illegible] է, ու արտաքին կարգի առանձնութիւն մը ունի։

— Ո՛չ, ո՛չ, կը պատասխանէ տիկինը, բոլորովին հակառակ է։ Այս ծաղկին գոյները անհման ազնուութիւն մը ունին, բայց, ցաւալի է որ, քիչ մը հոտ անգամ չունին։

Պարտիզպանը բան մը չէր հասկնար այս ամէն հակառակ կարծիքներէն, մինչեւ որ, վերջապէս, նշմարեց թէ, պարոնը շատ քիչ տեսողութիւն ունէր, իսկ տիկինը՝ հոտառութիւն չունէր։

Ու ինքնիրեն ըսաւ.

— Աւա՛ղ, աղէկ միտքս ինկաւ, ինչ որ կը պատահի իմ սքանչելի գեղեցիկ ու հոտաւէտ շահոքրամիս, [illegible] կը պատահի։ [illegible]

⁂

Լուիզայի [illegible]

[illegible]

— Այս ծաղիկին պէս գեղեցիկ ու սիրուն, ինչո՛ւ անմեղ չըլլան մը չէ՜...

Բայց, տարի մը չանցած, Լուիզան [illegible]

[illegible]

⁂

Օր մը Սօֆին կը հարցնէր իր մայրիկին.

— Ինչպէս կը կոչուին այս տկարներնէ [illegible]

— Այդ սիրուն ու սիրալի ծաղիկները, որոնց գոյները երկնքի կոյսերուն պէս

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (71)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՍԷՐԸ

Դ.

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ

Իվօն տեսաւ լոյսին մաղուիլը վարագոյրէ զուրկ պատուհաններուն մէջէն։ Այդ տժգոյն նշոյլը տարօրինակ ազդեց իրեն, մեռելական երեւոյթի մը պէս, որովհետեւ հոգեւարքին անարիւն դէմքին վրայ կը տեսնէր այն պակուցուցիչ արտայայտութիւնը, որ յատուկ է օրհասականի մը վերջին ժամերուն։

Այդ պահուն, Հանրի Կիւյօն, որ պահ մը դուրս ատեանը գացած էր, ներս մտաւ ու մօրը անարիւն քով ծնրադրած աղջկան քով երթալով, ըսաւ մեղմօրէն.

— Իվօն, գացէք հանգստացէք։ Անհրաժեշտ է։ Լուսցաւ ալ հիմա։ Հարկ է որ քիչ մը կազդուրուիք, դիմադրելու համար հաւանական դէպքերու։

Արցունքներէն այրող եւ մթագնող աչքերը վեր առաւ Իվօն։ Տեսաւ որ Հանրիի աչքերը գողար ու բարի նայուածք մը կը ձգէին իր վրայ, թախանձանքով լցուած։ Ուստի հնազանդեցաւ։

— Այո՛, բարեկամս, քանի որ կը փափաքիք. պիտի փորձեմ քիչ մը հանգչիլ։ Բայց կ'աղաչեմ ինծի իմաց տուէք, եթէ երբեք...

Իվօն չկրցաւ աւարտել խօսքը։ Պարբերութեան միւս մասը մարեցաւ հեծկլտուքի մը մէջ։ Նոյն իսկ կը վախնար կանխատեսելու աղէտալի վախճանը։ Սիրտը չուզեր այդ տեսակ գուշակութիւններ ընել։

Ֆօնթէք գիւղի անձնակներէն մէկը տարաւ Իվօնը, նոտարի աղջկան իր սենեակը, ուր աղօթած, յոյսեր ունեցած, եւ նոյն արտասուած էր, բայց ուրիշ պատճառներու համար։

Ու տեսնելով որ երկինքն ալ ճերմըկած էր բոլորովին, Իվօն պատուհանը բացաւ։ Սիւքը ներս թափանցեց, աղջրուն երկրի բոյրերով. ցօղին առատութեան մէջ իրար գգուող ճիւղերու սօսափիւնով, եւ լոյսին մեծ զարթնումը աղջնանեղ թռչուններու զուարթ ճռուողիւններով։

— Օ՜հ, այսօր շատ գեղեցիկ օր մը պիտի ըլլայ, հեծեծեց Իվօն անձկութեամբ։ Պիտի ուզէի որ երկինքն ալ սրտիս պէս սուգի մէջ ըլլար։

Պահ մը անկարելի եղաւ Իվօնի համար արբշռութիւն չզգալ այդ դիւթական բնութենէն։

Ոչինչ այնքան գեղեցիկ է որքան աշնան առաւօտները. ոչ մէկ բան աշխարհի փափուկ ու թափանցող բոյրն ունի։ Անմեղութեան միւնոյն հրապոյրները չէ՞ որ ի յայտ կուգայ նորածագ լոյսին ու երիտասարդութեան մէջ։ Ո՛ր ըմպելի, ո՛ր բոյր աւելի զգլխիչ է այն շունչէն, որ զարթնող երկրէն դուրս կը ցայտէ։

Վշտահար աղջկան այնպէս կը թուէր թէ ամբողջ բնութիւնը տօնական երեւոյթ մը առած էր, թէ այն պարտէզը, ուր անցած էր իր մանկութիւնը, ուրախութեան աղաղակներով լեցուած էր, թէ ծառերուն եւ թռչուններուն ձայները բարի գալուստ կը մաղթէին իրեն, ամէն եղանակաւորումով ու համաչափութեամբ կրկնելով.

— Վերջապէս եկար դուն, զոր կ'սպասէինք ու ընդ միշտ կորսուած կը նկատէինք։ Աստուած կը վերադարձնէ քեզ. մեր սէրերն ու զգացումներուն կը յանձնէ նորէն։ Ասոր համար է որ կը հրճուինք, ուրախութեան օրհներգ մը կը բարձրացնենք։ Որովհետեւ իրերը արցունք ունին եւ յաճախ ուրախութեան արցունքներ են անոնք։

Իվօն այդ երաժշտութեան մրմունջը լսեց իր չուրջը, ու խնկաւէտ հովը համբոյր մը դրաւ իր ճակտին ու արտեւանունքներուն վրայ։ Ու պարտասած այդ փափուկ մերձեցումէն, արցունքներով ծանրացած արտեւանունքները փակուեցան։ Իվօնի քունը տարած էր։

Որքան ատեն քնացաւ, ինք ալ չէր գիտեր։ Սենեակին մէջ ժամացոյց չկար որ անձկութեան եւ հանգիստի ժամերը հաշուէր։ Սակայն կը յիշէր որ քունէն արթնցած էր ի լուր շատ քաղցր ու հեռաւոր շչակի մը, երկնային հեշտութիւն ունեցող արծաթէ թրթռումի մը, զանգակի երաժշտութեան մը, մեղմացած՝ գործիքին փոքրութեան պատճառաւ։

Տեղէն ելաւ, անկողնէն վար ցատկեց, որուն վրայ նետուած էր չհանուած, ու գլուխը ձեռքերուն մէջ առաւ ջղաձգական սեղմումով մը։

Որովհետեւ գիտակցութիւնը կ'արթըննար իր մէջ, յեղակարծօրէն ու արտայայտ կերպով. քանի մը վայրկեան առաջ պարզուած անուշ թառերանները կը յիշէր, ու կը մոռնար ինքզինքը՝ [illegible]

— Մայրիկ, գոչեց Իվօն խելայեղ, [illegible]

[illegible]

(Շարունակելի)

ամուսն ու հրապուրիչ են, անմասուկ կը կոչուին, պառաւախանձ մայրիկը։ Բայց Գերմանիոյ մէջ «խօ մի մանոր» կ'ըսուին, որովհետեւ սովորութիւն է տաւնցմէ առաջ ա՛ն բարեկամներու, որոնցմէ երկար բա, ցակայութեան մը համար, բաժնուելու վրայ են։

Սոփիա աւելցուց.

—Ես դեռ ծնողքներէս, եղբայրներէս քոյրերէս ու բարեկամուհիներէս չեմ կրնար հեռանալ։ Չեմ ճանչնար մէկը, որուն յիշատակը կրնար ինծի յիշեցնել այս ծաղիկը։

—Սակայն, պառաւախանձ մայրիկը, ես քեզի պիտի ըսեմ անունը անոր, որուն վրայ միշտ մտածել պիտի տայ քեզի այս ծաղիկը, ու տարիքը ալ ա՛ն է, որ ծաղիկը սուրբին, ըսինքն՝ Աստուծոյ։ Պարտէզին մէջ չկայ ծաղիկ մը որ չըլլայ յիշատակն անոր, որ զինքը ստեղծեց, ինչպէս որ ստեղծեց մեզ ալ։

* *

Փոքրիկ Կատարինէ իր մայրիկին կը հարցնէ օր մը.

—Սա չքեղ ամանին մէջ տնկուած կանաչ խոտը՝ ինչու պատուհանին եզերքը կը պահէք զգուշութեամբ։ Մեր պարտէզին մէջ շատ մը ծաղիկներ կան, որոնք աւելի չքեղ ու անուշ են։ Ինչպէս կ'ըլլայ որ այս չնչին տունկը միւսներէն գերադասուելով հոգածութեան մը առարկայ կը դառնայ։

—Սոյդ է որ, պառաւախանձ մայրը, յափուկ կոչուած այս խոտերն տունկը չի փոխեր ո՛չ վարդին անուշ ծիրանիով, ո՛չ շուշանին անզուգական ճերմակութեամբ, ո՛չ ալ կակաչին չքեղ երանգով։ Բայց իր առանցքորեկութիւն ու անփոփոխական ծաղիկները՝ ա՛յնքան անուշ ու համեղ հոտ մը ունին, որ վարդինը անգամ կը գերազանցէ։ Մինչեւ աշնան վերջը, ձմեռն իսկ, երբ չտառնցուցնէ թառամած են միւս բոլոր ծաղիկները, տակա՛ւին իր բոյրովը կ'անուշահոտէ մեր սենեակները։

Ցափուկը՝ համեստութեան պարկեշտ պատկերն ալ է, միակը որ ճշմարիտ արժէք մը ունենայ, որովհետեւ ինք կը վերապրի, մինչդեռ միւս բոլոր գեղեցկութիւնները արդէն անհետացած են։

Թարգմ. Մ. ԽՍՊԻՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

[illegible].— Զինուորական գործողութիւններ.— Ապագայ վիճակը.— Բորթ-Արթուր.— Ճապոնի կորուստները

Թան թերթը կը խօսի պատերազմի դաշտին ընդհանուր կացութեանը վրայ.— «Ռուս լրագիրները միաձայն կ'ըսեն թէ Օյամա մարշալին եւ Քուրոբաթքին զօրավարին երկու բանակները զիրար կը չէզոքացնեն որ անշարժութեան կը դատապարտեն, եւ թէ չի յաւակնիր որ այդ երկու բանակները կարենան միջոց մը գտնել քիչ ատենէն ելլելու այդ փոխադարձ [illegible] վիճակէն։ Չի կարծուիր որ ճապոն հրամանատարը հիմա յարձակողական ձեռնարկելու մտադիր եղած ըլլայ, վասն զի անոր միակ նպատակն է Բորթ-Արթուրի անկումը եւ լաւ պաշտպանողական ռազմագիտական [illegible] մէջ ձմեռուան մասին վրայ։ Այդ պաշտպանողականը հիմակուընէ ծրագրած է Օյամա մարշալը, ինչպէս կը ծանուցանէ Մանչուրիոյ [illegible] լրագրին թղթակիցը, եւ թէ Շա-Հօյի հարաւային կողմը ամէն առաջ Ճապոններուն կողմէ կատարուած թէթեւ շարժումները նպատակ ունէին, ինչպէս նոյն թղթակիցը կը գրէ, վերստին գրաւել Եէն-Թայի դիրքը։ Քուրոբաթքին զօրավարին գլխաւոր նպատակն պէտք էր՝ ջախջախել այդ դիմադրութիւնը եւ հասնիլ մինչեւ Բորթ-Արթուրի պաշարողները, Բորթ-Արթուրի պաշարումը վերցնելու յոյսով. բայց այդ տեսակ ձեռնարկի մը համար նախ պէտք է որ ռուս հրամանատարը իր զինուորական կորուստներուն տեղը լեցնէ. ատոր համար ալ ժամանակի կորուստ մը պիտի ըլլայ, ինչ որ կրնայ աղետալի ըլլալ Բորթ-Արթուրի համար։ Մանչուրիոյ բանակը երբ իր պաշտօնները լեցնէ եւ նորէն պատրաստ ըլլայ, արդեօք բաղդաւոր պայմաններու մէջ պիտի գտնուի՞ հոգա. 5 օրէն աւելի երբ Քուրոբաթքին զօրավարը կը սկսէր իր յարձակողական վերջին գործողութիւնը։ Անոր ձախակողմի դիրքը բաւական կ'երկնար [illegible] գրաւումովը եւ Ռէնէնքամփ զօրավարին Թայ-Չի-Հոյի ձախ եզերքին վրայ գտնուելովը։ Այդ դօտախումբին նահանջի գիծը խզուած չէ, ինչպէս ծանուցուեցաւ. ընդհակառակը ամէն կերպով հաղորդակցութեան մէջ է բանակին հետ. ինչպէս դիտել կուտայ Ռուսքոյէ Սլովօ թերթը որ Ռէնէնքամփ զօրավարը քառորդ ժամուան մէջ պատասխանած է Մուկտէնէն իրեն ուղղուած հեռագրի մը Ռուսիայի գնդապետին նկատմամբ որ հոկտ. 13 ին վիրաւորուած էր։ Առկէ զատ ճապոնական զինուորներուն վրայ յաղթանակներ կը տեսնուին մինչեւ մէկ ատեն։ Անոնք Քուրոբաթքինի զօրավարին համեմատական առաւելութիւններն են, բայց կանխատես պիտի ըլլար անոնց վրայ վստահիլ եւ պայմա-

ռազմ նկատել ռազմագիտական հարկին մը որ դեռ ծածկուած է խաչար ամպերով։ Բերնեադդաքար Բորթ-Արթուրէն առնուած վերջին լուրերը, որոնք Չէ-Ֆուէն Տէյլի Թէլէկրաֆի հաղորդուած են, նպաստաւոր են Ռուսներուն։ Ռուս զինուորները օպաստողական դիրքի մը մէջ են եւ կը բուռնկան ամրացնելով պաշարման գիծը։ Ճապոնցի բազմաթիւ հիւանդներ եւ վիրաւորներ կը դիմեն Տալնիի հիւանդանոցները։ Անգլիացի թղթակից մը կ'ըսէ թէ Ճապոնները մինչեւ հիմա քսաներեք հազար հոգի կորսնցուցած են Բորթ-Արթուրի դէմ կատարուած յարձակումներուն մէջ։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Հիւսիսային ծովին միջադէպը.— Օտար ճասային կցորդի մը կարծիքը.— Ճապոնական լրագրի մը բացատրութիւնը.— Տարօրինակ զրոյց մը։

Բենկերսպուրկէն հեռաւեմը կը հեռագրեն Ժուռնալի.—«Իրողութիւնը յայտնի է եւ անվերանալի, սակայն դեռ կը յուսամ թէ անոր պարագաները չափազանցուած են, ըսաւ ինծի օտարազգի նաւային կցորդ մը, պատասխանելով հարցումներուս, եւ յարեց.—«Պէտք է ընդունիլ թէ ծովակալը ինքզինքը ծանր վտանգի մը մէջ կարծած է, սակայն նոյն իսկ այդ պարագային սխալ մը գործեց ինքզինքը կորսնցնելով. պարտաւոր էր Թորփիլաձոլաժներ ղրկել հետախուզութեան համար եւ խաչար նաւերը այն ատեն միայն կրակ ընելու էին երբ Թորփիլաձոլաժները դէպ ընդունելութիւն մը գտնէին եւ կամ եթէ տեղեկութիւն բերէին թէ անծանօթ շոգենաւերը վտանգաւոր են։ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը կը մեղադրուի թէ բան մը չէ հետազօտած։ Անկարելի է ընդունիլ թէ այդ տեսակ պարագայի մը մէջ կանխամ չըլլայ՝ իր կառավարութեանը բացատրելու բոլոր իրողութիւնները՝ ինչպէս իրեն ներկայացնելով։ Ռուս լրագիր մը կ'ըսէ թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը շատ ազնուէն կ'երթար, որով չէր կրնար անդրադառնալ դէպքէն, բայց ինչ բանի կը ծառայէն նաւաբաժնին բոլոր մարտանաւերուն մէջ զետեղուած անթել հեռագրի գործիքները։ Գոնէ այն իրողութեան թէ Ռուսները չեն օգնած իրենց զոհերուն, ինչպէս կը պահանջեն ծովային բացարձակ օրէնքները, տարօր բացատրութիւնները սա կերպով միայն կարելի է տալ.— Նախապաշարուած այն գաղափարէն թէ ձկնորսի շոգենաւերը ճապոնական Թորփիլանաւեր էին՝ իրենց վրայ յարձակելու եկած, Ռուսները անշուշտ ըսած ըլլալու են.—«Կ'ուզէին մեզ ընկղմել. ինքզինքնիս պաշտպանեցինք, ալ հոս բացուինք։»

—Թէքիոյի լրագիրներէն միայն Ճիճի Շինբօ կը խօսի Հիւսիսային ծովի միջադէպին վրայ։ Իրեւ [illegible] կը մերժէ այն գաղափարը թէ Պալթիկի ռուսական նաւաբաժնին նաւազները պատրուակ մը կը փնտռէին յարձակելու։ Տարօրինակ Արեւելքի վտանգաւոր դրութիւնը, որ Ռուսիոյ երկաթները փրկել կ'ուզէր՝ Անգլիան ալ խառնելով կռիւին մէջ, Ճապոնի լրագիրը կ'ըսէ թէ ռուսական նաւաբաժնին յարձակման ամէնէն հաւանական բացատրութիւնը կը կայանայ այն իրողութեան մէջ թէ այն զրոյցներուն հետեւանքով որոնց համաձայն ճապոնական նաւեր, պայթուցիկներ վիճակով, տեսնուած են դանիական ջուրերուն մէջ, դանիական մարտանաւ մը ուղեկցեր է ռուսական նաւաբաժնին, Տանմարքայի չէզոքութեան բռնաբարումը արգիլելու համար։ Հաւանական է որ, կը յարէ Ճիճի Շինբօ, ռուսական մարտանաւերը, ճապոնական յարձակումի մասին իրենց ունեցած ծայրայեղ երկիւղին տպաւորութեանը տակ, ձկնորսի շոգենաւերը ճապոնական նաւեր կարծած ըլլան՝ ծովին մէջ Թորփիլներ դնելու զբաղած։

—Բենկերսպուրկի մէջ զրոյց կայ թէ գերման նաւահանգիստէ մը ճամբայ ելած շոգենաւ մը, որ Սէն-Լուի (Սէնէկալ) կ'երթար, Հըլ կեցեր է՝ հոն ցամաք հանելու քանի չափ ճապոնցի սպաներ։ Այդ իրողութիւնը պատահեր է ութ օր առաջ։ Ռուսիոյ տեղեկութիւն հաղորդեր է Ռոժէսթվէնսքի ծովակալին որ ձկնորսի շոգենաւեր տեսնելով, կարծեր է թէ Ճապոններ կան անոնց մէջ եւ ատոր հետեւանքով է որ հրամայեր է կրակ ընել ձկնորսի շոգենաւերուն վրայ։ Այս լուրը թէեւ տարօրինակ կ'երեւայ, սակայն բարձրաստիճան անձի մը կողմէ պատմուած է։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Մեծին Բրիտանիոյ ծաւալ՝ն զօրութիւնը.—Ներկայ կացութիւնը.—Նոր կարգադրութիւններ.—Զանազան ծաւաբաժիններ։

Անգլիոյ լրագիրները կը յայտարարեն թէ չէր եղած ժամանակ մը ուր բրիտանական նաւատորմը, անմիջապէս պատրաստելի, այսքան զօրութիւն ցոյց տուած ըլլար։ Անգլիոյ ծովային նախարարութիւնը երկու տարիէ ի վեր ոչ միայն կրցաւ Մանշի եւ Միջերկրականի նաւաբաժիններուն կռուելու կարող նկատուած մարտանաւերը փոխել, այլ անցեալ տարուան մայիս ամսուն նաւային ամբողջ նոր մը տալ կազմել՝ «Անգլիոյ Նաւաբաժին» անունով։ Հիմա այդ նաւաբաժինը Հիւսիսային ծովին մէջ կը գտնուի եւ դէպի Մանշ կ'իջնէ։ Մանշի նաւաբաժինը Ճիպրալթարի մէջ է եւ կը պատրաստուի հսկել Պիսքէյեան ծոցին վրայ։ Նոյն իսկ Միջերկրականի մէջ կայ նաւաբաժին մը՝ ամէնէն զօրաւորը եւ կարող հաւասարելու Ծայրագոյն Արեւելքի ռուսական եւ ճապոնական ամբողջ մարտանաւերուն։ Միջերկրականի նաւաբաժինը կը կազմեն տասներկու զրահաւորներ, ամէնքն ալ նոր դրութեամբ, չորս զրահապատ-յածանաւեր, վեց յածանաւեր, հինգ քնդանօթակիր եւ քառասուներեք Թորփիլանաւ. հրամանատարն է Սըր Քոմբթօն Տօմվիլ։ Մանշի նաւաբաժինը, որուն հրամանատարն է Լորտ Չարլզ Պէրէսֆորտ, կը բաղկանայ ութը զրահաւորներէ, չորս յածանաւերէ։ Անգլիոյ նաւաբաժինը, որուն հրամանատարն է Սըր Արթըր Ուիլսըն, ութ զրահաւորներէ, չորս յածանաւերէն եւ քսանչորս Թորփիլաձոլաժներէ։ Միջերկրականի նաւաբաժնին զրահաւորները 14-15,090 թոնօ տարողութիւն ունին՝ ժամը 19 հանգոյց արագութեամբ. Այդ երեք նաւաբաժիններէ միանալով առաջ կու գայ նաւային անպարտելի զօրութիւն մը՝ բաղկացած քսանութ զրահաւորներէ, տասնութ յածանաւերէ եւ յիսունմէկ Թորփիլաձոլաժներէ։

ՃԱՊՈՆ

Ելմտական կացութիւնը.— Փոխառութիւնը.— Կալուածներու գրաւը.— Տուրքերու հասոյթները։

Թայմզի սեղանաւորական յաւելուածը տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Ճապոնի ելմտական քաղաքականութեան եւ փոխառութեան ծրագիրներուն վրայ։ Դժուար է օտար երկիրներու մէջ գտնել տասնըմէկ միլիոն անգլիական ոսկի տալու, որոնց պէտք ունի Ճապոն եւ ատոր համար է որ կ'ըսուի թէ պիտի ջնջուի անշարժ կալուածները օտարներու գրաւ տրուիլը արգիլող օրէնքը։ Ճապոնի ելմտական նախարարը որ գիտէ թէ առանց գրաւի պիտի չկրնայ դրամ գտնել, իբրեւ գրաւ պիտի տայ պետական ձեռնարկութիւն մը՝ օրինակի համար ծխախոտի գործարանները կամ երկաթուղիները։ Ամէնէն մեծ տուրքը, սակայն որ հասոյթներու տասէն մէկ մասը կը կազմէ, ոգելից ըմպելիներու տուրքն է, ատոր հասոյթը որ 1899-1900ին 49 միլիոն եէն էր 66.5 միլիոնի բարձրացաւ 1903-1904ին։ Ճապոնի կառավարութիւնը, տուրքին գանձումը դիւրացնելու համար, շատ արտադրիչ պիտի ըլլայ նպաստաւորել հիմնարկութիւնը մեծ հաստատութեանց որոնք ոգելից ըմպելիներու փոքր գործարաններուն պիտի յաջորդեն։ Ծխախոտի մենաշնորհը՝ այսինքն գործարանատէրերու վաճառման մենաշնորհը, 1899ին 7 ուկէս միլիոն եէն արտադրեց եւ 1903ին 12.6 միլիոն՝ այսինքն լիովին բաւական պիտի ըլլայ 150 միլիոն եէնի փոխառութեան մը որուն հարիւրին վեց տոկոսին համար տարեկան 9 միլիոն եէնի պէտք կայ։ 1904-1905 ին համար ծխախոտի պատրաստութեան մենաշնորհը եթէ աւելցուի, հասոյթը քանի միլիոն եէնի պիտի հասնի։ Ճապոնի պետական երկաթուղիները որոնք 1226 մղոն երկայնութիւն ունին եւ առաջ շինութեանը համար 125 միլիոն եէն ծախսուած է, 1898ին արտադրած են 4.7 միլիոն եէնի հասոյթ մը եւ 1903 ին ալ 9.2 միլիոն։ 1904 մայիսին առնուած տասը միլիոն անգլիական ոսկիի համար Ամերիկացիները չուզեցին իբրեւ գրաւ ընդունիլ այդ երկաթուղիները։ Պատերազմի ծախքը երկրորդ տարուան համար 600 միլիոն եէն ենթադրուած է, որուն 120 միլիոնը պիտի տայ սովորական ելմտացոյցը եւ 150 միլիոն օտար երկիրներու մէջ կատարուած փոխառութեամբ մը ձեռք պիտի բերուի։ Մնացած 330 միլիոնն ալ հարիւրին հինգ տոկոս ունեցող ներքին փոխառութեան ձեւով պիտի հայթայթուի. արդէն 280 միլիոնը արդէն շրջաբերութեան հանուած են։ Ճապոն կարող է երկու տարուան մէջ 600 միլիոն եէն ստանալ։ Թայմզ հաւանական պատասխան մը կուտայ այդ հարցումին, վիճակագրական տեղեկութիւններ հաղորդելով հողերու, անշարժ ու շարժուն կալուածներու, շէնքերու, եկեղեցիներու, երկաթուղիներու, ոսկիի եւ արծաթի արժէքին վրայ, որ 8,273 միլիոնի կը հասնի, որով տարեկան եկամուտը կ'ըլլայ 1,463 միլիոն։ Իբրեւ ապացոյց մը իր փոխառութեանց պայծառ յաջողութեանը, առաջ կը բերուի սա իրողութիւնը թէ 1904ին ներքին փոխառութեան ստորագրութիւնը ուղղուած գումարէն չորս անգամ աւելի եղած է։ Առկէ զատ ելմտացոյցի խնայողութիւններ ալ կը խոստացուին 1904-1905ի տարեշրջանին համար։ Կալուածական տուրքը 1902-1903ին 7 ուկէս միլիոն եէն արտադրած է։ Պատերազմական ելմտացոյցը կը պարունակէ հարիւրին 70ի տուրքերու յաւելում մը, ուրկէ 5 ուկէս միլիոն պիտի գոյանայ՝ այսինքն երկուքը միասին 13 միլիոն։ Առեւտրի եւ ճարտարարուեստի հասոյթներու տուրքը 12 ուկէս միլիոն միայն կ'արտադրէ՝ հակառակ հարիւրին 70 յաւելումի մը։ Այս նպաստաւոր տեղեկութեանց հակառակ, Ամերիկեան եւ գերման սեղանաւորները շատ տրամադիր չեն երեւար փոխառութիւն ընելու։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՈՔԻՕ, 3 նոյեմ.— Ճապոնները ամէն կողմէ կը ռմբակոծեն Բորթ-Արթուրի բերդը։ Ռուսները ուզեցին խորտակել Էրլունկշանի ամրոցին շրջակաները գտնուած Թորփիլները, սակայն մեծ կորուստներ ունենալով ետ մղուեցան։

—Ռուսական երկու շոգենաւեր որոնք Թորփիլ փնտռելու կ'աշխատէին, այրեցան։

ԹԱՆՃԷՐ.— Պալթիկի ռուսական նաւաբաժնին երկրորդ մասը կազմող տասնըհինգ մարտանաւեր Թանճէրի նաւահանգիստէն ածուխ եւ ջուր կ'առնեն։ Անոնք մօտերս ճամբայ պիտի ելլեն դէպ ի Ճիպրալթար։ Քանի մը մարտանաւեր արդէն ճամբայ ելան՝ հետազօտութիւն կատարելու համար։

ԲԵՆԳԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ ռուս կառավարութիւնը մասնաւոր պատուիրակ մը պիտի ղրկէ Լա-Հէյի խաղաղութեան դիւանատանը՝ Հիւսիսային ծովին միջադէպին նկատմամբ բացատրութիւններ տալու։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սենթրըլ Նիւզ հեռագիր մը հրատարակած է ծանուցանող թէ նոյեմբեր 1ի գիշերը Ճապոնները յարձակեր են Շա-Հօ-Բաւի հարաւային կողմը՝ Հին-Շանկ գիւղին վրայ եւ ռուսական զօրախումբ մը յանկարծակի բերելով տասնըհինգ հոգի գերի բռներ են, սակայն Ռուսերը օգնութիւն ստանալով Ճապոնները մեծ կորուստներով նահանջեր են։

ԲԱԼՄԱ.— Մեծերքս կղզիին (Պալեարեան կղզիներ) հարաւային կողմը Բալմա նաւահանգիստը ժամանող ռուսական երկու մարտանաւեր կէս գիշերին այդ նաւահանգիստը մտեր են։ Անոնք ծածկագիր հեռագրով Վիկօ գտնուող ռուսական նաւաբաժնին հաղորդեր են նաւաբաժնին հետեւելիք ճամբուն վերաբերեալ հրահանգը։

ՎԻԿՕ.— Մադրիտի ճապոնական դեսպանատան պաշտօնեաներէն մէկը մասնաւոր պաշտօնով մը Վիկօ ժամանեց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռուս դեսպան Պէքէնտորֆ կոմսը, Էտուարտ Թագաւորին ներկայացած պահուն, Նիքոլա կայսեր անունով յայտարարեց թէ ռուս կառավարութիւնը պիտի ընդունի քննիչ յանձնաժողովին կողմէ տրուելիք որոշումը։ Դեսպանը նաեւ խօսեցաւ Էտուարտ Թագաւորին եւ Անգլիոյ կառավարութեան խաղաղասէր նպատակներուն վրայ։ Այսու հանդերձ Էտուարտ Թագաւորը յանձնարարեց Պէքէնտորֆ կոմսին որ կարգ մը երկրորդական պարագաներու որոշմանը համար տեսակցի Լորտ Լանստաունի հետ։

—Չէ-Ֆուէ ամերիկեան լրագիրներու կը հեռագրեն թէ Բորթ-Արթուրի մէջ ռազմամթերքները եւ պաշարները վերջին աստիճան նուազած են։ Շթէօսէլ զօրավարը կ'ուզէ բուռն յարձակում մը կատարել, որուն համար փութով պատրաստութիւններ կը տեսնէ։ Ճապոնները կ'աշխատին Բորթ-Արթուրը գրաւել՝ Պալթիկի ռուսական նաւաբաժնին ժամանելէն առաջ։

ԲԷՌԼԻՆ.— Իբրեւ չէզոքութեան բռնաբարում կը նկատուի այն պարագան, որով Պալթիկի ռուսական նաւաբաժնին երկու մասերն ալ կ'ուզեն ածուխ առնել Վիկոյէն եւ Պալմայէն՝ երկուքն ալ սպանիական նաւահանգիստ։

ԲԱՐԻԶ.— Ճապոնները, Շա-Հօյի յաղթանակը իրենց կատարած վերջին յարձակումն ատեն ելլելով որ Ռուսները մեծապէս ամրացած են, որոշեցին հիւսիսային կողմը յարձակողական չձեռնարկել, մինչեւ որ Բորթ-Արթուրը գրաւուի եւ զայն պաշարող ճապոնական զինուորները միանան Մանչուրիոյ մէջ գտնուող բանակին։ Նաեւ որոշեցին սպասել Քուրոբաթքին զօրավարին կողմէ կատարուելիք յարձակողականին։ Օյամա մարշալը այս միջոցիս երկու հարիւր հազար զինուոր ունի իր տրամադրութեանը տակ. իսկ ռուս զինուորներուն թիւը երկու հարիւր հազարէն աւելի է։

ԲԵՆԳԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սախարով զօրավարը հետեւեալը հեռագրած է Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին.—«Հոկտ. 31ին ռուսական կամաւորներու երկու գումարտակներ հետազօտութիւն կը կատարէին ռուսական բանակին ձախ կողին վրայ՝ Սանթօլէյի ուղղութեամբ։ Այդ միջոցին հանդիպեցան ճապոնական հեծելազօրքերու եւ հետեւակներու երկու գումարտակի։ Ռուսները փորձեցին թէ կարգ մը լարել, բայց Ճապոնները ետ քշուեցան։ Ռուսական զօրախումբը հինգ քիլոմէթրի չափ յաջողեցաւ դէպ ի առաջ քշուելով։ Նոյն օրուան իրիկունը ռուս հեծելազօրքեր, քանի մը թնդանօթներով հետազօտութիւն մը կատարեցին Ճապոնի դիրքին մօտ՝ Ֆաթիա եւ Տանդէի քաղաքներուն ուղղութեամբ եւ Հուն-Հօ գետին ձախ եզերքին վրայ։ Ճապոնները յետոյ ամէն դիրքերը վերադառնալով՝ սկսան պատասխանել Ռուսներուն թնդանօթաձգութեանը։ Ռուսները խումբ մը յարձակեցան նոյն տեղւոյն ճապոնական թնդանօթներուն վրայ. մէկ մասը կրցաւ մինչեւ ներս մտնել, բայց միւս մասը ետ դարձաւ, վասն զի երկաթ թելէ շինուած պատուարներ արգիլք եղան։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ նախարարաց խորհուրդին մէջ որոշուեցաւ Հիւսիսային ծովի միջադէպին առթիւ խաղաղութիւնը պահպանելու մասին պատասխանատուութիւն տալ։ Կը յուսացուի որ Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւնները մօտերս դրական ելքի մը յանգին։

ԲԱՐԻԶ.— Զօրը Բարիզի ռուսական դեսպան Պ. տը Նէլիտովի յանձնարարեց իր կողմէ շնորհակալութիւն յայտնել Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի, Հըլի միջադէպին կարգադրութեան մասին Ֆրանսայի ըրած միջամտութեան համար։

—Ռուսները այսօր կը խոստովանին թէ Հիւսիսային ծովուն մէջ նոյն իսկ իրենց մարտանաւերուն վրայ կրակ ըրած եւ վիրաւորած են նաւաստիներ, ինչպէս նաեւ շոգենաւուն մէջ գտնուող երէցը, որ Թանճէրի մէջ մեռաւ ստացած վէրքերուն հետեւանօք։

ԲԱՐԻԶ.— Բենկերսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ Ալէքսիէյէվ ծովակալին ետ կանչուիլը մեծ գոհունակութիւն պատճառած է ռուս զինուորական շրջանակներուն մէջ, որոնք կ'ողբային կրկնակ հրամանատարութեան մը ցաւալի արդիւնքներուն վրայ։

—Ճապոնական եւ ռուսական տեղեկագիրներ կ'ըսեն թէ երկու բանակներուն շարժումները կը ցուցնեն որ ճակատամարտ մը մօտալուտ է Մուքտէնի շրջակաները։

ՄԱՏՐԻՏ.— [illegible] նաւազները մերժեցին Պալթիկի նաւաբաժնին հետեւիլ, Վիկոյէն մեկնած ատեն։ Իրենց տեղ սպանիացի նաւազներ դրուեցան։

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ.— Արտադրիչ կեդրոններէ հասած տեղեկութեանց նայելով, այս տարի գրեթէ տասնըմէկ-տասնըմէկ ու կէս միլիոն հակ բամպակի բերք սպասուած է։

ՔԱՐՄԷՆ ՍԻԼՎԱ

Ռումանիոյ թագուհիին մէկ այցելութիւնը. Աղջկանց վարժարանի մը մէջ.— Ինչ կը նշանակէ Քարմէն Սիլվա։

Ռումանիոյ արքունական ընտանիքին Եաշ բնակութեան միջոցին, Ելիզապէթ Թագուհին հոկտ. 5ին այցելութիւն տուաւ «Քարմէն Սիլվա» անուն աղջկանց նախակրթարանին։ Սիրուն աղջիկ մը բանաստեղծութիւն մը արտասանեց ի պատիւ Թագուհիին։ Ն. Վեհափառութիւնը գգուեց աշակերտուհիները, խօսակցեցաւ անոնց հետ եւ զանազան հարցումներ ըրաւ։ «Ո՞վ է Քարմէն Սիլվա» հարցուց Թագուհին։—«Վեհ. Թագուհիին գրական անունն է», պատասխանեց աշակերտուհի մը։—«Ինչ կը նշանակեն Քարմէն Սիլվա բառերը։» Այս անակնկալ հարցումը ճշմարիտ շուարում մը առաջ բերաւ աղջիկներուն մէջ, որոնք բնականաբար տեղեակ չէին լատիներէնի։ Ոչ մէկը կրցաւ բացատրութիւն մը տալ։ Ասոր Թագուհին շփոթութենէ ազատեց զանոնք, ըսելով.«Երբ ձեզի պէս փոքրիկ աղջիկ մըն էի, կը սիրէի անտառին մէջ պտըտիլ եւ թռչուններուն երգը մտիկ ընել։ Ուզեցի անոնց պէս երգել եւ ատոր համար Քարմէն Սիլվա լատինական անունը առի. Քարմէն կը նշանակէ երգ, եւ Սիլվա՝ անտառ։»

ՍՐՈՒԽՍՏԱԿԱՆ ՈՍԿԻ

Իտալացիի մը կարծեցեալ գիւտը.— Նոր մետաղ մը.— Իր յատկութիւնները։

Քանի մը շաբաթէ ի վեր մեծ աղմուկ կը յարուցանէր իտալացի քիմիագէտի մը կարծեցեալ գիւտին շուրջը, որով կրցեր է արուեստական ոսկի շինել, բնութեան նիւթէն չափ գեղեցիկ եւ թանկագին։ Բայց առաւել յետոյ հասկցուեցաւ թէ առանկ բան չկար։ Իրաւ է որ Թ. Թեսս Ֆողնա անուն Իտալացի գիտուն մը, որ մետաղներու բաղադրութեամբ կ'զբաղի, իր հետազօտութեանց մէջ նոր բան մը հանդիպած ըլլալու է։ Բայց առիկա արուեստական ոսկին, փիլիսոփայական քարը չէ, կ'ըսուի թէ պղինձի եւ երկաթի նոր բաղադրութիւն մըն է, որուն վրայ անհատ չիւ յաւելում մը արծաթի, ֆոսֆորի եւ բոտաշի, անտակարգ յատկութիւններով օժտուած մարմին մը առաջ կը բերէ, ինչպէս անօքսիտացում, պղինձէն աւելի հաղորդականութիւն, եւ պողպատէն աւելի դիմադրականութիւն։ Առիկա լաւ բան մը պիտի ըլլար Թնդանօթի եւ ելեքտրական պարաններու գործածութեան, եթէ երբեք ռատիում արժած ըլլար. Ֆերումը (սա է նոր մետաղին անունը) սուղ չըլլար։ Արդ, կ'ըսեն թէ այդ նոր մետաղը աւելի աժան ձեռք կը բերուի անագապղինձէն։ Բայց կարելի բան է, քանի որ ռատիոնին մէկ միլիկրամը 100 ֆրանք կ'արժէ վերջին լուրերու նայելով։

ԵՐԿԻՐԸ ՉԻ ԴԱՌՆԱՐ

Տարօրինակ աղանդ մը —Մ. Նահանգաց մէջ հաստատուած գաղութ մը.— Ընդհանուր դատախազը եւ աղանդաւորները։

Ամերիկայի (Մ. Նահանգներ) Օհիօ նահանգին մէջ Ամիշ անուն հարուստ գաղութ մը կայ։ Հոն կրօնական աղանդաւորներ կը գտնուին, որոնք չեն հաւատար թէ երկիրը արեգակին շուրջը կը դառնայ։ Այդ աղանդին պատկանողները շատ մը ագարակներու տէր են, բայց մտադրութիւն ունին ի մօտոյ վաճառելու, պատճառաւ որ երկիրը չի դառնար, բայց իրենց տղոց հակառակը կը սորվեցնեն վարժարաններու մէջ։ Ատենէ մը ի վեր այդ աղանդաւոր ծնողքները կը մերժեն դպրոց ղրկել իրենց տղաքը, ինչ որ հակառակ է օրէնքին, նախնական կրթութիւնը պարտաւորիչ ըլլալուն համար։ Նահանգին ընդհանուր դատախազը իր մօտ կանչելով աղանդաւորներէն մէկ քանին, յայտարարեց թէ պարտին դպրոց ղրկել իրենց զաւակները, հակառակ պարագային, դրամական տուգանքի եւ նոյն իսկ բանտարկութեան պիտի դատապարտուին։ Անոնք պատասխանեցին «Կը խնդրենք այս նահանգէն հեռանալ կամ մեռնիլ քան թէ մեր տղաքը դպրոց ղրկել, ուր դաստիարակները բաւական տգէտ են, ըսելու համար թէ երկիրը կլոր է եւ արեգակին շուրջը կը դառնայ։ Առիկա սխալ է եւ բոլորովին սխալ, հետեւաբար կը մերժենք մեր տղաքը դպրոց ղրկել։» Ընդհանուր դատախազը յայտարարած ըլլալով թէ ծնողքները դատական հետապնդման պիտի ենթարկուին, գաղթականութեան անդամները իրենց ագարակները աճուրդի հանած, ի մօտոյ պիտի մեկնին նահանգէն։

ՂԵԿԱՒՈՐ ՕԴԱՊԱՐԻԿԸ

Պ. Սանթոս Տիւմոն ղեկաւոր նոր օդապարիկ մը կը պատրաստէ.— Առաւելութիւններ։

Ժուռնալ կը ծանուցանէ թէ Պ. Սանթօս-Տիւմոն ղեկաւոր նոր օդապարիկ մը պատրաստելու վրայ է, թիւ 13. որուն շնորհիւ պիտի կրնայ ամբողջ շաբաթ մը մթնոլորտին մէջ մնալ, առանց վար իջնելու։ Այդ օդապարիկին ձեւն ու դրութիւնը զգալապէս կը տարբերի նախորդներէն։ Ամէնէն յատկանշական տարբերութիւնը սա է որ օդապարիկին մէջ հաւասարակշռիչը (compensateur) փոխանակ օդ ղրկելու, կազին կորուստը համակշռելու համար, ջրածին պիտի ղրկէ, ինչ որ շատ աւելի թեթեւ է։ Տարեգլխէն առաջ պատրաստ պիտի ըլլայ այս նոր օդապարիկը։

ԷՏԻՍԸՆ ԵՒ X. ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐԸ

Ռէօնթկէնեան ճառագայթներուն մէկ նոր զոհը.—Էտիսընի կեանքը վտանգի մէջ։

Գիտութիւնը անհուն գիւտեր ունի։ Վերջերս ծանուցինք թէ Էտիսընի աշխատանոցին մէջ իր օգնականներէն մէկը մեռած էր Ռէօնթկէնեան ճառագայթներուն հետեւանքով։ Հիմա ալ նշանաւոր Ամերիկացի գիտունը Էտիսըն զոհ կ'երթայ այդ ճառագայթներուն։ Անտանելի ցաւեր կը զգայ։ Բարեկամի մը յայտարարեր է թէ բուժուելու ոեւէ յոյս չունի։ Անհելի ցաւեր կը զգայ, զոր ոչ մէկ դարման կրնայ մեղմացնել. մահը միայն կրնայ վերջ տալ անոնց։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Սանիէի աստիճան տրուեցաւ Հանրային Պարտքի վարչութեան դրոշմաթուղթի դիւանին քարտուղարներէն Նի. գ/Էթ պէյի։

— Զօրքի կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Եըլտըզի ջերմոցներուն մէջ բժիշկ Տօքթ. Զաքարի Պանէլլիի։

— Լիաքաթի ոսկի շքանշան՝ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանին քարտուղարներէն Ճէվտէթ եւ Նիզամէտտին պէյերու։

ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ ԺԱՆՏԱԽՏ.— Իզմիրի առողջապահական բժիշկը հոկտ. 17 թուականով հեռագրեց առողջապահական Խորհուրդին թէ Իզմիրի Տէյիրմէն Տաղը թաղին մէջ երկու մարդու վրայ ժանտախտի ախտանիշներ տեսնուած են։ Մանրադէտի միջոցաւ քննութիւն կատարուելով թէեւ ժանտախտի մէքրոպ չէ տեսնուած, սակայն հարկ է սպասել աւելի մանրազնին քննութեան մը ելքին։ Առողջապահական Խորհուրդն ալ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, Իզմիրի ժամանումներուն դէմ բժշկական քննութիւն եւ պահեստաւորում սահմանեց։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց իսկոյն մասնագէտ անձեր ղրկել Իզմիր եւ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել հիւանդութիւնը անհետացնելու. նաեւ քննել թէ այդ հիւանդութիւնը Աղեքսանդրիայէն հոն տարուած է թէ քաղաքին մէջ պահուած ժանտախտի սերմը երեւան ելած է անուշադրութեան հետեւանքով։ Կայս. Իրատէն հրամայեց միանգամայն առողջապահական ամէն միջոց ձեռք առնել եւ քիմիագէտ Պօնկովսքի փաշան հոն ղրկել՝ ապահովութիւնները գործադրելու համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ Նիքոլա կայսեր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, այսօր, դեսպանատան մատուռին մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան եւ յետոյ շնորհաւորական ընդունելութիւններ տեղի ունեցան։

—Երէկ նոյն մատուռին մէջ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ վախճանեալ Աղեքսանդր Գ. կայսեր համար։

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Պուլկարական թերթերը սա մանրամասնութիւնները կը հաղորդեն Սերպիոյ Թագաւորին Սոֆիա ըրած այցելութեան վրայ։— Կիրակի առաւօտ Զարիպրոտ հասաւ Սերպիոյ Թագաւորը բերող կառախումբը։ Դիմաւորելու գացած էին Սոֆիայէ սերպիական հիւպատոսը, Պուլկարիոյ հանրային օգնութեան նախարարը եւ ուրիշ պալատական պաշտօնատարներ, որոնք կառախումբ ելլելով՝ բարի գալուստ մաղթեցին։ Պաշտօնական ներկայացումները կատարուելէ ետքը, Սերպիոյ Թագաւորը անցաւ բարեւ կեցող զինուորներու շարքէն. յետոյ ունկնդրեց Զարիպրոտի քաղաքապետին բարի գալուստ ուղերձը եւ շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած ընդունելութեան։ Քիչ յետոյ կառախումբը ճամբայ ելաւ դէպի Սոֆիա։ Հակառակ անձրեւոտ օդին, առաւօտ ժամը 7ին, (Ռ. Ե.) խուռն բազմութիւն լեցուած էր Սոֆիայի կայարանը տանող փողոցներուն մէջ։ Ժամը 8ին զինուորները կարգաւորուեցան թափօրին անցնելիք ճամբուն վրայ։ Ժամը 8 ուկէսի Ֆէրտինանտ իշխանը կայարան գնաց, ուր կը գտնուէին արդէն սերպ հիւպատոսարանի պաշտօնեաները, Պուլկարիոյ նախարարապետը, նախարարներ, Սոպրանիէի անդամներ եւն.։ Կառախումբը ժամը 9.10ին հասաւ Սոֆիայի կայարանը, մինչ զինուորական նուագախումբը Սերպիոյ ազգային երգը կը նուագէր։ Թագաւորը որ Մօրավիայի գունդին համազգեստը հագած էր, կառախումբէն իջնելով երեք անգամ ողջագուրուեցաւ Ֆերտինանտ իշխանին հետ, որ Թագաւորը առաջնորդեց պատուակալ ջոկատին մօտ: Սերպիոյ Թագաւորը աչքէ անցուց զինուորները, մինչ նուագախումբը գեղեցիկ եղանակներ կը նուագէր: Ցետոյ տեղի ունեցաւ հետեւորդներու ներկայացումը: Սերպիոյ Թագաւորին կ'ընկերանային Սերպիոյ նախարարապետ զօրավար Սավա Կրուիչ, արտաքին գործոց նախարար Պ. Բոյիչ, Միլօշէվիչ եւ Պոյէվիչ գնդապետները, թիկնապահներ եւն.: Առիւծներու կամուրջէն անդին, շքեղ յաղթական կամար մը կը գտնուէր, սերպիական եւ պուլկարական դրօշներով եւ «բարի գալուստ Թագաւորին» արձանագրութեամբ: Թափօրը այս կամարին առջեւ կանգ առնելով, Սօֆիայի քաղաքապետ Պ. Նիքոլով —քաղաքապետական խորհուրդին, սերպ գաղթականութեան, զանազան մարմիններու եւ Պուլկարիոյ ուրիշ քաղաքներու քաղաքապետներուն գլուխն անցած —դիմաւորեց Ն. Վեհափառութիւնը եւ բանախօսութիւն մը արտասանելով ըսաւ թէ բախտաւոր կը զգայ ինքզինքը Ն. Վեհափառութեան հաղորդելով Սօֆիայի ժողովուրդեան եւ իր՝ իրենց հիւրին հանդէպ ունեցած զգացումները: Ցետոյ ներկայացուց աղ ու հաց: Թագաւորը պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած ընդունելութեան համար: Ցետոյ Թափօրը գնաց իշխանական պալատը, ուր երբ մտաւ Սերպիոյ Թագաւորը, իրեն յատկացեալ յարկաբաժնին վրայ սերպ դրօշը պարզուեցաւ: Ժամը 10ին Թագաւորը ընդունեց հիւպատոսական մարմնոյ անդամները. ներկայ էին Պ. Պ. Կրուիչ եւ Բոյիչ: Ժամը 10ին Սերպիոյ Թագաւորը եւ Ֆէրտինանտ իշխանը իրենց հետեւորդներով գացին Ս. Քրալի մայր եկեղեցին, ուր կը գտնուէին նախարարները, հիւպատոսները, բարձրաստիճան սպաներն եւ պաշտօնատարները, երեսփոխաններ եւն. իրենց տիկիններով: Դրան առջեւ կը սպասէր պուլկարական Սինոդին նախագահ Տ. Սիմէոն, բոլոր եկեղեցականներուն գլուխն անցած, որոնք դիմաւորեցին Թագաւորը եւ եկեղեցիէն ներս առաջնորդեցին: Սերպիոյ Թագաւորը իրեն յատկացեալ տեղը կենալէ առաջ, համբուրեց Ս. Քրալի մասունքները: Ցետոյ գոհաբանական աղօթք մը կարդացուեցաւ, որմէ վերջը Թագաւորը աղօթեց Սերպիոյ Սթեֆան Թագաւորին շիրմին վրայ, եւ 1000 ֆր. նուէր մը ըրաւ: Եկեղեցիէն ելլելէն, Թագաւորը եւ իշխանը ռուսական հիւպատոսարանը գացին, որուն մատրան մէջ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Աղեքսանդր Գ. Ցարին համար: Իշխանին պալատը դառնալուն, Սերպիոյ Թագաւորը ընդունեց Սինոդին անդամները զորս ներկայացուց Ֆէրտինանտ իշխանը, եւ որոնց հետ քառորդ մը չափ խօսակցեցաւ: Կէս օրէն վերջը ժամը կէսին ճաշեց Թագաւորը, եւ ժամ երկուքուկէսին Թագաւորը ու իշխանը պտոյտ մը ըրին քաղաքին մէջ: Ժամը 5ին Թագաւորը այցելեց սերպիական հիւպատոսարանը, ուր ի մէջ այլոց իր ներկայութեան ընդունեց պուլկար զինուորական մարմնոյն կողմէ եկող պատուիրակութիւն մը, որուն պետը ատենաբանութիւն մը արտասանեց: Իրիկունը իշխանական պալատին մէջ ճոխ սեղան մը տրուեցաւ, ուր բաց ի Թագաւորին հետեւորդներէն, ներկայ գտնուեցան նաեւ Սինոդի անդամները, պուլկար նախարարները, Սոպրանիէին ատենապետները, հիւպատոսներ եւն.: Հացկերոյթի միջոցին հրախաղութիւններ եղան Աղեքսանդր հրապարակին վրայ: Ժամ 10 ու կէսին Թագաւորը, իշխանը եւ ուրիշ հրաւիրեալներ սպաներու ակումբը գացին, ուր երեկոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Թագաւորին: Կէս գիշերին Թագաւորը եւ իշխանը պալատ դարձան: Երկուշաբթի առտու Թագաւորը եւ իշխանը ներկայ գտնուեցան զօրահանդէսի մը՝ Աղեքսանդր հրապարակին վրայ: Կէսօրին, երկրորդ մտերմական հացկերոյթ մը տրուեցաւ պալատին մէջ: Ժամը 1.25ին Սերպիոյ Թագաւորը երկաթուղիի կայարանը գնաց ընկերակցութեամբ Ֆէրտինանտ իշխանին: Մեկնումի ատեն ալ ճիշդ միեւնոյն պատիւները եղան: Թագաւորը եւ իշխանը քանիցս ողջագուրուեցան: Թագաւորը ըսաւ թէ բառ չի գտներ շնորհակալութիւն յայտնելու իշխանին՝ իրեն եղած ընդունելութեան համար: Ցետոյ ճամբայ ելաւ Թագաւորը եւ իր հետեւորդները տանող կառախումբը: Սերպիոյ Թագաւորը 8000 ֆր. նուիրեց Սօֆիայի աղքատներուն, 1000 ֆր. Զարիպրոտի եկեղեցիին, եւն.:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ. — Կառավարութեան ախտին եւ պատուաստի ճիւղերն ալ երէկ փոխադրուեցան Հայտար Փաշայի մէջ կառուցուած բժշկական վարժարանին նոր շէնքը:

ՊԱՍՐԱՅԻ նախորդ կուսակալ Ֆէրիդ Նուրի փաշա, երէկ Պասրայէն Կ. Պոլիս ժամանեց եւ ուղղակի Կայս. Պալատ գնաց:

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Թրամուէյի Ընկերութեան հետ կնքուած պայմանագրութեան համաձայն, շինուող երկրորդ գիծը մինչեւ երկու ամիս պիտի աւարտի:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Առեւտրական Սենեակին թերթը Կայս. Իրատէով արտօնուեցաւ շաբաթը երկու օր հրատարակուիլ՝ շաբթուան մէջ հրապարակի գիներուն վրայ տեղեկութիւն հաղորդելու վաճառականներուն:

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանատունը, յառաջիկայ շաբթու, Ենիգիւղի ամառանոցէն Բերա պիտի փոխադրուի:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Քոնսթան, երկուշաբթի օրը Բարիզէն ճամբայ ելած ըլլալով, այսօր Կ. Պոլիս կը ժամանէ Արեւելեան Ճեպընթացով:

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կ'ըսէ Iqdam, Սըվազի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, որոշեց դատարանի ենթարկել Ամասիոյ դատարանին նախկին հարցաքննիչ Աճէմ Պէյզատէ էֆ.ն՝ իր պաշտօնին մէջ զեղծումներ գործած ըլլալուն համար:

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նահանգին մէքթուպճի Ասըմ պէյ մեռեր է:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ շոգենաւ մը, երէկ, Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց՝ հարիւրէ աւելի զբօսաշրջիկներով:

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ. — Ծովեզերեայ նահանգներու մաքսատանց համար քիմիագէտներ պաշտօնի պիտի կոչուին՝ բժշկական պատրաստ դեղերու եւ զանազան ապրանքներու քննութեանը համար:

ՊԱՏՈՒԱՍՏԸ. — Կրթական նախարարութիւնը նկատողութեան առնելով ծաղկախտի ճարակումը, որոշեց պատուաստել դպրոցական այն աշակերտները որոնք պատուաստուած չեն եւ կամ հինգ տարի անցած է կատարուած պատուաստէն ի վեր:

ԱՌՈՒՆՑԱԽԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — [illegible] պաշտօնարանը, եղած հարցումի մը իբրեւ պատասխան, ծանոյց թէ փոխանորդի միջոցաւ կատարուած «ֆէրաղ»ի եւ «ինթիքալ»ի գործողութեանց պահուն Տէֆթէրխանէն պէտք է գործի տէրերէն պահանջէ այն իլմուխապերը որով փոխանորդաբար ներկայացողը առած է Հէօճճէթը Շէրին:

ՍԵՒ ԾՈՎԻ նաւահանգիստներէն դեռ տեղեկութիւն չառնուեցաւ փոթորկի ատեն ծովուն բռնած կարգ մը նաւերու մասին, որոնց ինչ ըլլալը յայտնի չէ վերջին փոթորիկին առթիւ: Եթէ ասոնք ընկղմած ըլլան, Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի սղին փայտի եւ ածուխի գիները: Վերջին տեղեկութեանց նայելով, քանի մը նաւեր ընկղմած եւ մէկ քանին ալ ցամաք ինկած են թէ՛ Սեւ Ծովի եւ թէ Մարմարայի մէջ, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահած:

ԵՂԻՍՆԱՊԱՏ [illegible] տաճարին ծառայութեան [illegible] Արծին անուն մարդ մը որ անցեալ յուլիս 10 կիրակի գիշերը Գում-գաբուի մէջ [illegible] սպաննած էր:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկուան Խառն Ժողովին նիստը Ս. Պատրիարք Հայրը Պալատ երթալով՝ տեսակցեցաւ Ա. քարտուղար Թահսին փաշային հետ:

— Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը նամակ մը ուղղելով Ս. Պատրիարքին, փափաք յայտնած է որ Կիլիկիոյ Վանքին համար ծրագրած նիւթական ձեռնտուութիւններն ու օժանդակութիւնները ժամ առաջ փութացուին, ըստ որում ինք մտադիր է մօտ օրէն մինչեւ մայրաքաղաքս՝ Կիլիկիոյ Միաբան եկեղեցական եւ կրթական գործերուն գլուխը գտնուելու համար: Ս. Կաթողիկոսը երէկ եւս Երուսաղէմատան մէջ զբաղեցաւ գրաւոր աշխատութիւններով:

— Կ'իմանանք թէ Խառն Ժողովի նախորդ երեկուան նիստին մէջ դիտողութիւններ եղեր են՝ լրագրաց ամանց կարգ մը հրատարակութեանց մասին եւ որոշուեր է պաշտօնական հանգամանքէ դուրս նկատել այն հրատարակութիւնները, որոնք Պատրիարքարանէ տարբեր աղբիւրէ կը բղխին:

— Այսօր, Ռուսիոյ Կայսեր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը՝ գործակատար Աբիս էֆ. ի հետ ռուսական դեսպանատունը երթալով, ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորական այցելութիւն կատարէ դեսպան Պ. Զինովիեւի:

— Վաղը առաւօտ, ուրբաթ, Ս. Պատրիարք ներկայ պիտի գտնուի Ալթըմէրմէրի Ս. Յակոբ եկեղեցին ժամերգութեանց եւ քարոզ պիտի խօսի: Ցետոյ պիտի այցելէ թաղին վարժարանը:

— Կիւմիւշխանէէն Պատրիարքարան հասած գրութիւն մը կը բողոքէ անդ այն Թաղ. Խորհուրդին դէմ որ 25 տարիէ ի վեր շարունակ պաշտօնի վրայ ըլլալով ըստ կամս կը գործէ: Բողոքարկուները կ'ըսեն թէ 6-700 ոսկի արժող եկեղեցական հասութքներ կը ծախուին առանց հաշուոյ եւ առանց Տրապիզոնի Առաջնորդարանին գիտութեան, որուն հոգեւոր իրաւասութեան տակ կը գտնուի Կիւմիւշխանէ: Ասկէ զատ ալ այս Թաղականները հին շալ մը ծախած ըլլալով, այն ատեն խնդիր եղաւ Պատրիարքարան որ արգիլեց [illegible] Պատրիարքարանէ արտօնութիւն չըստացած: Նամակին մէջ յիշուած է նաեւ որ վարժարանը գոց ըլլալով հանդերձ 60-70 ոսկի արժող կալուածներ ունենայ, ինչպէս խան մը, փուռ մը, խանութներ եւայլն եւ վարժարանը գոց մնայ նոյն Թաղականներուն երեսէն: Ասոր պատճառ կը նկատուի հոգեւոր հովուի մը պակասութիւնը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀՈՂԱՅԻՆ ՄԷԿ ԴԱՏԸ

Եվգաֆի Մէճլիսի Թէֆթիշինէն առջեւ երէկ վերջնական տեղի ունեցաւ Ազգ. Հիւանդանոցի յարակից պօստանի մը դատավարութիւնը, որ բացուած է Ազգ. Հիւանդանոցի կողմէ յանուն Աբրահամ փաշա Երամեանի, (որուն անուան արձանագրուած է այդ հողը) եւ փոխանորդութեամբ Հաստատութեան փաստաբան Սօլախեան Կարապետ էֆ. ի: Ասկէ առաջ տեղի ունեցած դատավարութեանց մէջ, Ազգ. Հիւանդանոցը կը պնդէր թէ նախապէս իբրեւ վարձակալ եկող Նիքոլայի եւ ժառանգակից՝ եղբայրներուն յաջորդները բռնագրաւած էին այդ պօստանը. ուստի պէտք է ետ վերադարձնեն: Հակառակ կողմի փաստաբանը սակայն հանդէպ կ'առարկէ թէ յիշեալ պօստանի միայն «միւլք»ը Հիւանդանոցին կը պատկանի, իսկ վրայի «կէտիկ»ը իրենց կը պատկանի, եւ իրենք անոր յենլով՝ շատ երկար տարիներէ ի վեր տէր եղած են. հետեւաբար «միւրուրը զէման» եղած է, ու անլսելի է Հիւանդանոցին դատը: Իսկ Սօլախեան էֆ. այդ «կէտիկ»ի գոյութիւնը բոլորովին մերժելով հանդերձ, կը պնդէ թէ հակառակորդին ի ձեռին ունեցած կալուածագիրը, թէ՛ ինքզինք եւ թէ այլ պարագաներու տեսակէտով, բնաւ չի համապատասխաներ Հաստատութեան ձեռքը գտնուած կալուածագրին, հետեւաբար նոյն պօստանին հետ երբեք առնչութիւն չունի:

Դատարանը ասկէ առաջ «միւրուրը զէման»ի առթիւ կատարուած դատավարութեանց մէջ, Սօլախեան էֆ.ի ներկայացուցած փաստերը օրինաւոր դատելով, «միւրուրը զէման»ի առարկութիւնը մերժած ու խնդրոյն էութեան թափանցելու որոշում տուած էր: Ուստի Տէֆթէրը Խագանիէէն՝ երկուստեք կալուածագիրի ճշմարիտ արձանագրութիւնները պահանջելէ ետքը, ձեռնարկած էր տեղական քննութիւն մը կատարելու: Եկած արձանագրութիւնները արդէն կը համապատասխանէին երկուստեք ի ձեռին գտնուած կալուածագիրերու պարունակութեանց, որով անգամ մը եւս երեւան կ'ելլէր հակառակորդ կողմի կալուածագիրերուն հակասութիւնը, որուն մէջ յիշուած պօստանի սահմաններէն մէկն ալ «Գալէնտէր-Աղա-Պօսթանը» նշանակուած էր, մինչդեռ Ազգ. Հիւանդանոցի կալուածագրին մէջ այս կերպ սահմանակից անունի մը յիշատակութիւնը չկար, որուն պատճառաւ դատարանը հարկ դատած էր Տէֆթէրը Խագանիէէն կրկին անգամ տեղեկութիւն պահանջել թէ՝ այն կողմերը «Գալէնտէր-Աղա» անունով պօստան մը գոյութիւն ունի՞ թէ ոչ. ասկէ եկած վերջնական պատասխանը իսպառ կը ժխտէր այդ անուն պօստանի մը գոյութիւնը:

Երէկուան դատավարութեան մէջ, հակառակորդ կողմի փաստաբանը առարկեց թէ յիշեալ «Գէլէնտէր-Աղա» պօստանը արդի «Իփլիք Գօպրիզա»ին տեղը եղած է, որով գոյութիւն ունի. իսկ Սօլախեան էֆ. պնդեց թէ «Իփլիք Գօպրիզա»ին հողը նախապէս Թովմաջեան Միհրին պատկանած է եւ ասկէ ծախուած է. ուստի «Գալէնտէր-Աղա» պօստանը այն չէ:

Դատարանը՝ այս առարկութեան վրայ, որոշեց վերստին գրել Տէֆթէրը Խագանիէին, հարցնելով թէ արդի «Իփլիք Գօպրիզա»ին նախորդ տէրերը որո՞նք եղած են, եւ անոնց մէջ «Գալէնտէր-Աղա» անունով մէկը գտնուա՞ծ է թէ ոչ, եւ յետոյ հին քարտէզները բերելով անոր վրայ քննութիւն մը կատարել: Ուստի դատավարութեան շարունակութիւնը Տէֆթէրը Խագանիէէն գալիք պատասխանին յետաձգուեցաւ:

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

ԹՈՔԻՕ, 2 Նոյեմ. — Պաշտօնական տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ Բորթ-Արթուրի առջեւ կատարուած ճակատամարտներուն ատեն գերի ինկած ռուս սպաներուն յայտարարութեանց նայելով, Բորթ-Արթուրի բերդը քիչ ատենէն պիտի անձնատուր ըլլայ, որովհետեւ ամրութիւնները տկարացած են եւ ռուս զինուորներուն թիւը խիստ զգալի կերպով պակսած է:

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Սախարով զօրավարին կողմէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին ուղղուած հեռագիր մը, Նոյեմ. 1 թուականով, անկարեւոր ընդհարումներ կը տեղեկագրէ՝ հոկտ. 31ին ու Նոյեմ. 1ին կատարուած: Զօրավարը կ'ըսէ նաեւ թէ Ճափոններուն կողմէ յառաջխաղացութեան շարժումներ դիտուած է Ռուսերուն ձախ կողմին ծայրին դէմ. կը յուշէ թէ ռուսական աջ թեւին վրայ Ճափոնները վերստին գրաւած են Սանտիաբու գիւղը:

Չէ-Ֆու Ռէշիթելնի ռուսական թորփիլահալածին նաւաստիները Շանկայ ուղեւորուեցան:

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԾՈՎՈՒՆ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռուեթեր կ'իմանայ թէ Հըլլի միջադէպին վրայ քննութեան կատարելիք միջազգային յանձնաժողովին կազմութեանը համար կատարուած բանակցութիւնները կը յառաջդիմեն:

— Ռուեթեր կ'ըսէ թէ Անգլիոյ Թագաւորը ու Ռուսիոյ կայսրը, երկու տէրութեանց դեսպաններուն շնորհուած ունկնդրութեանց ատեն, գոհունակութիւն յայտներ են այն հնարաւորութեան համար որ կայ Հըլլի միջադէպին բարեկամաբար կարգադրութեանը մասին:

ԲԱԼՄԱ (Պալէարեան կղզիներ) — Կէս գիշերին անգլիական երկու զրահաւորներ այդ նաւահանգիստը ժամանած էին, երբ հրամաններ հաղորդուեցան անոնց: Այդ զրահաւորներէն մէկը՝ Իռռէզիսթիպլ, երկու ժամ ետքը նաւահանգիստէն ճամբայ ելաւ դէպի Ճիպրալթար՝ հինգ թորփիլանաւերով:

ԹԱՆՃԷՐ. — Ռուեթէր կը ծանուցանէ թէ ռուս մարտանաւերը մասամբ աւարտեր են ածուխ առնելու գործողութիւնը եւ թէ նոյն նաւահանգիստը կը մնան՝ Բեդերսպուրկէն հրամանի սպասելով:

ՄԻՒՆԻԽ. — Միւնխենէր Նոյեսթե Նախրիխթեն կը ծանուցանէ թէ Լիւքսէմպուրկի մեծ դքսուհիին, որկածի մը հետեւանքով, ալ թեւը մնասուեր է: Առողջական ընդհանուր վիճակը գոհացուցիչ է:

ԲԱՐԻԶ. — Յունաստանի Թագաւորը Վիէննա ուղեւորեցաւ:

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 2 Նոյմ. — Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ ռուս կառավարութիւնը մտադիր է ներկայացուցիչ ղրկել Լա Հէյի դեսպանախորհուրդին եւ թէ ընդհանրապէս կը փափաքի դատաւորներուն յանձնել քննութեան կատարումը:

ՎԻԿՕ. — Մատրիտի ռուսական դեսպանատան պաշտօնեաներէն մէկը Վիկօ ժամանեց, բայց ինչ պաշտօն ունենալը գաղտնի կը մնայ:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲԱՐԻԶ, 3 Նոյեմ. — Հիւսիսային ծովին միջադէպը կարգադրելու պաշտօն ունեցող միջազգային քննիչ յանձնաժողով Բարիզի կամ Լա Հէյի մէջ պիտի գումարուի:

ՀՌՈՄ. — Զրոյց կայ թէ Միջերկրականի իտալական նաւատորմիղը կազմող մարտանաւերը հրաման ստացեր են համախմբուելու եւ ամէն պատահականութեանց դէմ պատրաստ գտնուելու, այն պարագային երբ Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղը Միջերկրականէն անցած ատեն կնճռոտութիւններ առաջ գան:

ԲԱՐԻԶ. — Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ երէկ առաւօտէն ի վեր մինչեւ գիշերուան ժամը [illegible] երկու բանակներուն միջեւ թնդանօթաձգութիւնը՝ Մուքտէնին հարաւային կողմը: Ճշգրիտ լուր մը առնուած չէ:

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսական չորրորդ զօրաբանակը որ վերջին զօրահաւաքութիւններով կազմուեցաւ, երէկ պատերազմի դաշտը ուղեւորուեցաւ: Կ. Գրիփփենպէրկ զօրավարը այսօր ճամբայ պիտի ելլէ:

— Փութով առաջ կը տարուի Թոմսքի եւ Իրքուցքի (անդրպայքալեան երկաթուղի) միջեւ ուրիշ նոր երկրորդական գիծերու շինութիւնը: Ռուս կառավարութիւնը 1905 տարուան համար յանձնարարեց ուրիշ հարիւր շոգեկառքեր եւ տասներկու հազար վակոն:

ԲԱՐԻԶ. — Յունաստանի Թագաւորը երէկ Բարիզէն Արեւելեան Ճեպընթացով ճամբայ ելաւ դէպի Վիէննա: Մինչեւ կայարան ուղեկցեցան Ֆրանսայի կառավարութեան ներկայացուցիչները եւ հելլէն գաղթականութեան երեւելիները:

Տես Դ. երես Բարսէլ Օրիանթալի գիներու եւ քոնսէրի ծանուցումը:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 20 Հոկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	92	07
Ամէնէն բարձր գին	»	92	11
Ամէնէն վար գին	»	92	07
Րումէլիի երկաթուղի գոց.	Ֆր.	124	75
Ամէնէն բարձր գին	»	125	—
Ամէնէն վար գին	»	124	75
ԲԱՑՈՒՄ 21 Հոկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ֆ. Կ.	92	37
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	124	12
Շիրքէթի Խայրիէ		28	31
Օսմանիէ		—	—
[illegible]		16	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		432	—
Տէրքօզ		141	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	15
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	07
» ժուիսանս		2	—
» պարտաթուղթ		494	—
[illegible]		580	—
Թիւնէլ		90	—
[illegible] Ա		234	—
» » » Բ		268	50
Լավրիոն		58	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	27
» պարտաթուղթ		420	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	37 1/2
Բարիզ	Ֆր.	22	83 3/4
» » չէք		—	—
Պէրլին մառք չէք	մառք	18	52
Վիէննա չէք	ֆիօր.	21	77
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆր. [illegible]	Ղրշ.	87	28
Անգլիական ոսկի	»	110	12
Ռուս Էմփէրեալ	»	[illegible]	20
[illegible]	»	51	06
Մէճիտիէ	»	107	30
Մէթելիք	»	—	—
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Նոյեմբեր			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		87	87
Միացեալ պարտք բաց.		84	87
Միացեալ պարտք գոց.		84	25
Օսմանեան Պանքա		18	50
Ռուսական 1888-1889		93	—
Հնդկական 5 %		46	50
» Մօնօփօլ		87	75
Պուլկարական 1892		94	75
Եգիպտական Ունիֆիէ		105	25
Ճափոնական %		73	—
Թրանսվալ		3	87
[illegible]		1	87
[illegible]		35	30
ԲԱՐԻԶ, 2 Նոյեմբեր			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		93	10
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	86	25
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	86	05
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	598	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	127	—
Օսմ. Ծխախոտ	»	466	—
Օսմ. Ռէժի	»	365	—
[illegible] Թիւրք 4 %	»	509	—
Քրէտի Լիոնէ զուրոնը կտրած	»	1150	—
Իտալական Ռանթ	»	104	25
Սպանիական արտաքին	»	86	92
Աւստրիական	»	101	35
[illegible]	»	95	75
Ռուսական 4 %, 1901	»	93	90
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	120
Դրամագլուխ	»	—	—
ՎԻԷՆՆԱ, 2 Նոյեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	20
Րումէլի երկաթուղի	»	132	—
Օսմ. Ռէժի	»	—	—
ՊԷՐԼԻՆ, 2 Նոյեմբեր			
Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	83	30
Րումէլի երկաթուղի	»	127	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	210
ԲՐԻՒՍԷԼ, 2 Նոյեմբեր			
Միացեալ պարտք		—	—
Րումէլի երկաթուղի		—	—

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ
1828-1929 ԻՆ

1828
L'UNION
DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ
1828-1829ԻՆ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1903ի վերջը հատուցեալ վնասներ	284	Միլիոն ֆրանք
1903ին գանձուած ապահովագին	25	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	22	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1903ի վերջը հատուցեալ վնասներ	130	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	278	»
Դրամագլուխ և պահեստ	161 1/2	» »
1903ին գանձուած ապահովագին	22	» »

Որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 —ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրեալը կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ:

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով: Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները: Շահաբաժիններու ամէն տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողը ԶԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) [illegible] և ՎՆԱՍԱԿԱՐ գրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին:

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

27 Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն 20–50
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Գեն Կենաց ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասած Քաթըրճը Օղլու:
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա Ինայէթ խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ:

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆ, ԲՐԴԵՂԷՆ
ԵՒ
ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
Բերա, Մեծ-Փողոց, բասաժ Բաճանա թիւ 7, Մեծիլլի պաճնայըն քով

Այս կարեւոր վաճառատունը կը յանձնարարենք ընտանիքներուն ո՛չթէ բէքլամ ընելու, այլ անոնց օգտակար ըլլալու նպատակաւ, որովհետեւ, ապրանքներու ժամանումէն յետոյ պիտի գտնեն ամէն տեսակ մետաքսեղէն, բրդեղէն եւ բամպակեղէն ապրանքներու մեծ մթերք մը չափաւոր գիներով: Աժան ծախելուն պատճառները սրանք են. 1. Լա Սէզօն վաճառատունը Բերայի մեծ փողոցին վրայ հաստատուած չըլլալով, 3-400 օսմ. ոսկի վարձք վճարելու պարտաւոր չէ: 2. Լա Սէզօն վաճառատունը կանխիկ կը գնէ իր բոլոր վաճառքները, հետեւաբար ո՛չ մէկուն պարտական է: 3. Լա Սէզօնի առաջին պաշտօնեան, որ յանձնարարութեանց և գնումներու գործը կը կատարէ, փորձառու անձ մըն է եւ իրազեկ՝ հանրութեան ճաշակին: 4. Պաշտօնէութիւնը բանիմաց է ու գիտէ յաճախորդին հետ լաւ վարուելու կերպը. 5. Պաշտօնէութիւնը բազմաթիւ չէ, ինչպէս Բերայի մեծ փողոցին վրայ գտնուած հաստատութեանց մէջ. ասկէ առաջ կուգայ ծախքերու մեծ խնայողութիւն մը:

Ահա ինչո՛ւ համար Լա Սէզօն վաճառատունը աժան գիներով ապրանք կը ծախէ, օրինաւոր շահ մը ընելով հանդերձ: Իր յաջողութեան միակ գաղտնիքներն են ընդհանուր ծախքերուն մէջ խնայութիւն ընել եւ կանխիկ գնել ապրանքները, նպաստաւորելու համար յաճախորդները: 3-26
57

ԳԵՂԵՑԻԿ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՃԻՇԴ ՈՒԶԱԾՆԻԴ—ՃԻՇԴ ՓՆՏՌԱԾՆԻԴ
«Ժամանց կամ ընտանեկան խաղեր»
Ձ. Տ. Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Անհրաժեշտ ամէն մարդու.—Անհրաժեշտ ամէն ընտանիքի:

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով եւ կեդրոնատեղին է Պ. Պալենց գրատունը:

Գին 5 Դահեկան
Առիթէն օգտուեցէ՛ք 16–24

PHOENIX ASSURANCE L Cod
"ՖԻՆԻՔՍ,,
ESTABLISHED 1782
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԹ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ ամէն հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով:

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով:

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ Ե ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ: Ցարդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի:

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ եւ գաւառաց: Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքտորիա խան, Պանք Օթոմանի փող
Ղալաթիա
Փոխ գործակալք ի Պոլիս
ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ ՃԻՀԱՆ ԹԻՔԻԼԵԱՆ
Էմին պէյ խան Ֆնտըգլեան խան
45 Զէնիշ րիսդերու
13–50 Ա. ԷՆՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԻ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ՖԱՐՄԱՍԵԱՆ ՎՐԱՑԻ ՇԱՐՔԸ
([illegible])

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամածութիւն, եւ աղուոր արտասանութիւն երաշխաւորեալ: Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն: 42

Զինուորները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսգիշեր հիւանդ կ'ընդունին. 28-50

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. — Օսմ. Հանր. Պարտքի Թղթակցութեան հասոյթներու ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պոլիս [illegible] հանքերու Ընկերութեան՝ իւրաքանչիւրը 4.40 օսմ. ոսկիէնոց եւ 1էն 45 հազարի թիւը կրող 45,000 բաժնեթուղթերուն դրոշմի տուրքը վճարուած ըլլալով նոյն բաժնեթուղթերու տէրերը պէտք է ներկայացնեն զանոնք Պոլիս, [illegible] տեսչութեան մէջ դրոշմի դրուելու, ու նոյն բաժնեթուղթերու դրոշմուելու կանոնական ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին առանց իրենցմէ ծախք պահանջուելու:

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
16(29 Հոկտ. 1904 3–3

ԻԼԱՆ

Աչըգ մուզայէտէյէ վազ օլունան [illegible] կէօրիլէն 64 սանթիմ պօյընտա վէ 51 սանթիմ էնինտէ վէ 1000 [illegible] 71 քիլօ 214 կրամ կէլմէք վէ հէր թօփը 144 թաղադա օլմագ իւզրէ 100,000 թաղադա [illegible] 100= 10 հիսսա [illegible] Տէրսաադէթ [illegible] մուգավելէ [illegible] պէհէր [illegible] իլան օլունուր:

Թի 20 Թէշրինի էվվէլ, սէնէ 320

ՈՍԿԻ ՇՔԱՆՇԱՆ, ՓԱՐԻԶ 1900

Ընկերութիւն ՔԱՐՄԷԼ Օրիանթալ
ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ
ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն
վարշաւիոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծմամբ

1903 յուլիս 2ին [illegible] Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ: Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ են։

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բերլինի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆեսօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Դորբաթի գիտութեանց Ֆագիւլթէին բրոֆեսօր ԿԱՑՈՆԻ, Համալսարանին քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՔԻ, Ս. Պետերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆեսօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆեսօր Ա. ՎԵՐԻԿՕԻ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ, Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԷ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145–147

9 Երիքերին եւ խցանի բաբսիլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառեր 46–50

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

LA CONFIANCE

ԼԱ ՔՈՆՖԻԱՆՍ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1844ԻՆ

Ֆրանսական կառավարութեան գանձարանին առջեւ գործող այս Ընկերութեան երաշխաւորեալ դրամագլուխն է 56,000,000։

Իր ամենաէն սկզբունքն է ուղղամտութիւն եւ կանոնաւորութիւն իր բոլոր գործառնութեանց մէջ։

Ամէն ատեն մեծ համարում եւ վստահութեան արժանացած այս Ընկերութիւնը՝ մինչեւ գոհ եղած է իր յաճախորդները նոյն իսկ ամէնէն հնաւոր մասնաճիւղերուն դիմաց։

Ընկերութեան դրամատունն է Գրետի Լիոնէն։

Այս Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն ստանձնած է հրապարակին ծանօթ
ԴԱՒՈՒԻԿ ԱՃԷՄԵԱՆ
որուն պէտք է դիմել հրդեհի վերաբերեալ ապահովագրութեանց կամ տեղեկութեանց համար։

Դ. Աճէմեան կը վարէ նաեւ ծովային եւ կեանքի ապահովագրական գործակալութիւն։

Հասցէ – Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Պէօյիւք Եըլտըզ խան, թիւ 14։ 6 16–49

ՊԱԼՔԱՆ
ՅՈՒԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ եւ խառն ապահովագրութիւն, երկին դրամագլխով, [illegible] դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ եւ է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնապաշտութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու, պատերազմին, եթէ զօրակոչ ըլլալու ալ կատարուի։ [illegible] ո՛ եւ է տուրք յաւելուածի չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վերջ ամիս յետոյ [illegible] կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Դրամագլուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու եւ ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մթերին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղարկուին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 եւ 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թահթապրուն խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։ 31 16–50

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ պէտք են։

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին ֆր. 217,206,050
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին » 33,303,250
Վճարումներ՝ բանթ վիաժէրներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր » 488,726,400
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն » 44,751,575

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիատի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի

ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

5 Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 15–48

COMP RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Հոկտեմբեր

Գշ. 19/1 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին վ. ջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, Իզմիր, [illegible], Պիրէ, Քրոս, Թարապլուս–Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորթ–Սաիտ, Աղեք. սանդրիա ժ. մը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 2/3 Օտեսա ժամը 11ին մ. ջօրէէն առաջ։
Ըր. 23/5 Սիթիլինի, Իզմիր, Բիրէ, Եղեք. անդրիա. ժամը 1ին մ. ջ. էէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ մ. ջօրէ։
Կր. 24/6 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Թուլչա, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։ 44–50

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
30 33–50

ՖԻՆՆԱՐՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻ ԳԻԾ

Մէկ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերպուլի եւ Արեւելքի միջեւ։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	13900	[illegible]	559
[illegible]	13900	[illegible]	484
[illegible]	12950	[illegible]	3236
[illegible]	12950	[illegible]	1948
[illegible]	8845	[illegible]	2337
[illegible]	8198	[illegible]	2032
[illegible]	8150	[illegible]	2551
[illegible]	7392	[illegible]	218
[illegible]	7269	[illegible]	16

Ջիբրիա չոգենաւը, նաւապետ Պէրլօու, Լիվերպուլէն հաս հասաւ ընդհանուր ապրանքով։

Դիմել առ
ՃՕԼԻ Ի ՍԻԿԷՐ
38–50 Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՍ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան հայերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, քանի որ մայրական կաթը արդէն ալ ատեն ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Փարիզի ամէնէն հռչակաւոր բժիշկը Տքթ. Ֆալիէր, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու քննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐ անուամբ, որ Փարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի բժշկական համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդունուած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը չօքոլաի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամ սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուռճանան, կ'աճին, կը կարմրնան, [illegible] ոսկր կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնեցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է ի գործածեն այս սքանչելի սնունդը, Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճան սնունդ և որով կու տայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։

2 9–10

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ
Ժամանակացոյց կառախմբ երթեւեկ.
1904 հոկտ. 25 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ - ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		662
		Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Առտու
Գօնիա	մեկ.	12 30
Գաշին խան		1 1
Չումրա		1 45
Արըզ Էօրէն		2 13
Մանդասուն		2 42
Քարաման	ժմն.	8 13
	մկն.	3 28
Սիւրօվա		3 54
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 44
Ալոճա		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 5
Պուլկուրլու ժմն.	իրիկ.	6 20

ԴԱՐՁ		621
		Ապր. և Ճմբ.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
Էրէյլի	ժմն.	6 50
	մկն.	8 50
Ալոճա		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 1
Սիւրօվա		10 43
Քարաման	ժմն.	11 7
	մկն.	11 22
Մանդասուն		11 55
Արըզ Էօրէն		12 24
Չումրա		1 —
Գաշին խան		1 36
Գօնիա ժմն.	իրիկ.	2 5

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՐԻՍՈՒՓԵԱՆ

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառայլ խորտակումին դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,6[illegible]7	ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	14[illegible],585,000	»
Ապահովագիններուն վճարուած գումար	314,768,000	»
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	[illegible]6 585 8[illegible]	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աշարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ 11 15–50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գամօ	1497	Կոզօ	[illegible]	Մալթօ	724	[illegible]	[illegible]
Ալէքթ	3607	[illegible]	[illegible]	Կրոտոնօ	[illegible]	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	111
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Արիոսթօ	2277	[illegible]	[illegible]	Հիտալկօ	1581	[illegible]	[illegible]	Սիլվիօ	119
Պասանօ	1822	[illegible]	937	[illegible]	[illegible]	Միլօ	1057	[illegible]	[illegible]
Պորտոֆինօ	1264	Տուրօ	[illegible]	Հորաթիօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Թասսօ	132
Պրավօ	1076	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	[illegible]	Թ. Ուիլսըն	[illegible]
Պրիւնօ	841	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2354	[illegible]	1033	[illegible]	3327
Պըֆֆալօ	448	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1371	Էլտորատօ	1820	[illegible]	[illegible]	[illegible]	4036	[illegible]	48
[illegible]	1337	[illegible]	84	[illegible]	1053	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2429
Գամէօ	1244	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1828	[illegible]	[illegible]	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	[illegible]	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2396
[illegible]	[illegible]	Ֆրանչիսքօ	[illegible]	[illegible]	2272	[illegible]	1663	[illegible]	135
[illegible]	[illegible]	[illegible]	306	Լիվոռնօ	[illegible]	Ռոլլօ	1613	[illegible]	120
Գոլորատօ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Միքասօ չոգենաւը, նաւապետ Թօ[illegible]։
Դիմել առ Գործակալն Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22–24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 46–50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՅԵՂԱՇՈՒՏ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Նոյեմ. 5ին Պրայլան, Անվէրսէն։
» 10ին [illegible], Սեւ ծովէն։

ՏՈՄՍԱԿՆԵՐ
Նոյեմ. 11ին [illegible], ուղղ. Մարսիլիա։

Ա	կարգ	Բարիզի համար	200	ֆր.
»	»	Մարսիլիոյ »	160	»
Բ.	»	Բարիզի »	150	»
»	»	Մարսիլիոյ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 17–50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանողաց

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3500		

[illegible]
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆՏԷՆ
[illegible]
12 3–50 [illegible]

"ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (182

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ՓԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

ՄԻՒՍԸ

Բայց երբ Ֆանշոնեան իմացուցած էր թէ մինչ կը սպասէր Սիւզանի այցելութեան, տարօրինակ երիտասարդը անգամ մը անձկութեան մը մէջ ինկած էր, մանաւանդ որ ստիպուած էր [illegible] կացութիւնը եւ սիրտը ճմլող նախազգացումները։

Սիւզան չէր գտած Կասթոնի եւ չէր ալ վերադարձած Ֆրանսուազի բնակարանը... Ո՞րէ՞ն անձնասպան ըլլալ խորհած էր։

Քանի մը ժամ՝ այդ մտածումը խեղդեց Կասթոնը։ Ինք ալ ու ձեռնապահութեան գաղափարին կը դառնար։ Ա՛հ, ինչո՞ւ համար իրենց ծրագիրը չէին գործադրած... Ո՛չ մէկը եւ ոչ միւսը ալ եւս չպիտի տառապէին այս աշխարհի վրայ, այլ միտքին մնալու ուրախութիւնը պիտի վայելէին։

Սակայն անկարելի էր որ մանկամարդ աղջիկը ի գործ դրած ըլլար, առանց [illegible] որոշում մը, առանց հրաժեշտի բառ մը ձգելու Կասթոնի։

Ո՛չ, ո՛չ. այդ չէր տարկա... Սիւզան կ'ապրէր տակաւին...

Մտքին մէջ առաջ եկած տարակոյսը կը շարժարէր զինքը։

Ծերուկը, որ այնքան գոհ էր, Կասթոնի կերպարանափոխութիւնը տեսնելով, հիմա մռայլ ու ցաւագին կը տեսնէր զայն։ Պ. Թրասի քանի մը հարցումներ ըրաւ, որոնց չպատասխանեց երիտասարդը։ Տէր եւ տիկին Թրասի չկրցան հասկնալ թէ ի՛նչ էր պատճառը այդ յեղակարծ փոփոխութեան։ Երկուքն ալ անձկութեան մէջ ինկած էին նորէն։ Իր վիշտին պատճառաւ, Տիկին Թրասի յուսահատ յամառութեամբ մը կը կրկնէր.

—Բայց քանի որ ազատ է այդ աղջկան հետ ամուսնանալու, ի՛նչ կ'ուզէ ալ եւս...

Կասթոն չէր կրնար ո եւ է այլ խառնութեամբ զբաղիլ։ Վիշտը միայն գոյութիւն ունէր իրեն համար։

Աշխատութեան սեղանին առջեւ անցաւ, եւ գլուխը ձեռքերուն մէջ առած, կը խորհէր ան, չկրնալով մեղմել իր տառապանքները։

Վերջապէս հանդարտութիւն մը առաջ եկաւ։ Հոգին կարգով [illegible]։

Պէտք էր թօթափել այդ տկարացումը, պէտք էր պայքարիլ։

Ռուվրէյ դուքսին բնակարանը գնաց Կասթոն։

Բիէր անմիջապէս ընդունեց փաստաբանը եւ սիրալիր կերպով թօթուեց ձեռքը։ Աչքին զարկաւ Կասթոնի տառապալից դէմքը։

—Սիւզանէն լուր ունի՞ք, հարցուց այցելուն, դողդոջուն ձայնով մը։

—Ո՛չ, պատասխանեց դուքսը... կը յուսայի որ դուք բերած ըլլաք։

Կասթոն վհատումի շարժուձեւ մը ըրաւ այդ յուսախաբութեան առջեւ։

Պ. տը Ռուվրէյ նստեցնել տուաւ Կասթոնը, եւ մեղմօրէն, հայրաբար փորձեց սիրտ տալ տարաբախտ երիտասարդին։

Այս վերջինը իր տկարութիւնը արդարացուց այնպիսի դառնութեամբ մը զոր չէր կրնար զսպել։

—Պարոն, իրաւունք չունիմ ձեզ անհանգիստ ընելու, իմ յուսահատութիւնս պարզելով ձեր առջեւ... Դուք երջանիկ էք եւ ալ եւս չէք շահագրգռուիր իմ անձով զոր [illegible]։

—Կը սխալիք, պատասխանեց դուքսը աշխուժով... Անկեղծօրէն կը ցաւակցիմ ձեզի, եւ կը փափաքիմ օգտակար ըլլալ թէ՛ ձեզի եւ թէ անոր, ապահով եղէք այդ մասին։

—Ա՜հ, ի՞նչպէս պիտի կրնաք ընել այդ բանը։

—Սիւզանը մեծցնող կարուհիին տունը գտա՞ք։

—Բան մը չի գիտեր ան։

—Իմ ծառաներէս մէկը, որուն վրայ լիակատար վստահութիւն ունիմ, եւ որ մասնաւոր նախապատուութիւն մը ունի Սիւզանի նկատմամբ, սկսած է հետազօտութիւններ կատարել այդ աղջկան վրայ... բոլոր այդ ջանքերը ապարդիւն մնացած են...

—Այո՛, այո՛ կը զգամ, յարեց Կասթոն սրտաճմլիկ շեշտով մը... Սիւզան ընդ միշտ կորսուած է ինծի համար։

Պ. տը Ռուվրէյ հառաչեց, այդ խօսքին վշտէն յուզուած։

Միթէ ինք պատասխանատուութեան բաժին չունէ՞ր անոր մէջ...

Դուքսը վտանգած էր կեանքը, Սիւզանը ազատելով Սէնի [illegible] ալիքներէն, բայց անգամ մը որ երեւան ելած էր այդ աղջկան հետ կնքած դաշինքը, պարտաւոր չէ՞ր միթէ հսկել այդ խեղճ կոյսին հեգ Սիւզանի վրայ, պաշտպանել ապագան, եւ ամէն բանէ առաջ, զայն միացնել իր սիրած մարդուն, որուն համար իր կեանքը զոհելու որոշման դիւցազնութիւնը յանձն առած էր։

Այսպէս, Սիւզան պահ մը իր մայրը կորսուած կնոջ տունէն հեռանալով, կրնար իր ամուսնին տունը հաստատուիլ։

Դուքսին կարծեցեալ անձնուիրութիւնը արժէք մը չունէր այլեւս։ Հիմա, ընդհակառակը, աղաղակարան էր որ անձնազոհութեան կը մղէր իր փրկած աղջիկը։

—Օ՛հ, Պարոն Թրասի մի յուսահատիք, գոչեց դուքսը... Անդարմանելի երկրագութեան մը առջեւ չենք գտնուիր դեռ. ո՛չ մէկ բան կ'ապացուցանէ տակաւին... շատ քիչ ատեն անցած է Սիւզանի փախուստէն ի վեր, հետեւաբար դեռ կրնան ելք մը ունենալ մեր հետազօտութիւնները։

Կասթոն ցնցեց գլուխը։

Այլեւս չեմ հաւատար որ արդիւնաւէտ ըլլան հետազօտութիւնները։

—Մարդ մը պէտք չէ այդքան ընկճի.... Այն վաճառատունը գացի՞ք, ուր երբեմն կ'աշխատէր այդ նորատի աղջիկը։

—Հոն չէ գացեր բնաւ։

—Ընկերուհիներուն հարցուցի՞ք։

—Անոնք ալ բան մը չեն գիտեր։

—Տիկին Պոռուէն յոյսի նշոյլ մը չի՛ նշմարէ՞ր այս աղջամուղջին մէջ... [illegible] մէջ բարեկամներ չունէ՞ր, որոնց քով ապաստանած ըլլայ առ ժամ մը... Սիւզան, խորապէս վշտահար ըլլալուն, հաւանական է որ մեկնած ըլլայ ի մէկ մեկնած ըլլայ, ուզելով մխիթարութիւններ փնտռել Բարիզէն հեռու, ուր այնքան դժուար է հոգիի վէրքերը դարմանել...

Դողդոջուն, Կասթոն պատասխանեց.

—Այսպէս, պարոն, Սիւզան վիշտ մը, ցաւ մը ունէր, կ'ըսէք... Ինչո՞ւ համար... Ո՞րկէ կուգար այդ վիշտը, ցաւը... ի զուր կը ջանամ ըմբռնել զայն... Ինծի այնպէս կը թուի որ եթէ կարենայի թափանցել այդ առեղծուածին, դառնութեան մէջ չպիտի տագնապէի յուսահատօրէն։

Քլոթիլտի ամուսինը ծանր ձայնով մը պատասխանեց.

—Պարոն Թրասի, ինէ մի պահանջէք որ երեւան հանեմ ինծի չվերաբերող գաղտնիք մը։

—Սակայն իրաւունք ունիմ ամէն բան իմանալու, գոչեց Կասթոն... Սիւզանի կեանքը կախում ունի այդ բանէն, ինչպէս նաեւ իմս... Չէք կրնար լռել... Պարոն, դուք պարկեշտ մարդ մըն էք, հետեւաբար պէտք է ըմբռնել ձեր պարտականութիւնը։

—Իմ պարտականութիւնս է ձեզի օգնել բոլոր ուժովս, եւ այդ բանին պատրաստ եմ, գոչեց Պ. տը Ռուվրէյ։ Կ'ուզէ՞ք որ ես ալ տիկին Պոռուէնը տեսնեմ։

—Ո՛չ, տակաւին առաջնորդ մը չպիտի ըլլայ մեզի... Բայց ձեզի պիտի իմացնե՞մ այդ կնոջ ընդունած մէկ այցելութիւնը։

(Շարունակելի)